Anul VII. Arad, Sâmbătă 25 Ianuarie (7 Februarie) 1903 Nr. 15

REDACȚIA
Deák Ferencz-utcza nr. 30.

ABONAMENTUL
Pentru Austro Ungaria:
un an . . . 20 cor.
[illegible] an . . . 10 „
[illegible] an . . . 5 „
[illegible] lună . . . 2 „
Numărul de Duminecă pe an 4 coroane.
Pentru România și străinătate pe an 40 franci.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-utcza nr. 30

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14 bani; pe domă dată 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

Anul VII. Numĕr de Duminecă Nr. 4

Ce au pățit Românii — kossuthiști!

In primăvara anului 1901, cu prilegul alegerilor pentru dietă, Românii din cercurile *Beiuș Tinca* și *Margitta*, au ales deputați kossuthiști. Ademeniți de veneticii năpăstuiți peste sate, se știe, poporul de p'acolo, sărac și fără cunoștință de carte, crezuse că „acum a venit ear vremea lui Kossuth, ca la 1848“, *Impĕratu* a dat stăpânirea lui Kossuth Ferencz, care a făgăduit ca cine va vota cu *oamenii* lui, nu vor plăti dare, nu vor merge la cătănie, au drept de pășunat, li-se va împărți pădure și pot fierbe rachiu cât vor. De fapt, pe acea vreme, frații nostri nici n'au vrut să plătească dare, au trimis vitele în pășune oprită, au dus lemne cu carul din pădurile „domnești“ și au fiert rachiu fără a mai cere și a plăti pentru acest drept...

Atâta n'ar fi fost însă nimic... Căci a crede lucruri fără temeiu, nu e raritate între oamenii neștiutori de carte.

Vorba e că bieții de ei au fost atât de prostiți, încât când preoții și învățătorii *români* au vrut să-'i lumineze, să le spună că rău fac când se iau după sfaturile veneticilor străini, au sărit asupra celor cari voiau să-'i ție dela fapte rele și puțin a lipsit ca n'au făcut moarte de om. Impotriva legilor însă și a oamenilor legii s'au sculat cu toată puterea, dând năvală și spărgând, până ce în urmă s'au pomenit între sulițele geandarmilor și ale ostașilor împărătești.

Ce a urmat apoi d'aci încolo, mai și amar. Sute de inși au fost aruncați în temniță și globiți cu sume încât mulți s'au ruinat până să plătească.

Nicăiri însă lucrurile nu s'au îngroșat ca la *Roșia*, în cercul Ceichei. Aici venise Todor Fașie, deputatul care muri Dumineca trecută. Cum bătrânul advocat fusese omul stăpânirii ear sătenii prostiți se dasera „cu Kossuth“, pe Fașie îl primiseră așa fel, în cât numai ca prin urechile satului a scăpat — viu. I-au răsturnat căruța în șanț și dacă bătrânul nu era destul de sprinten s-o ia la fugă și să se ascundă în pădure, îl omorau; se sculasera doar cu gura și impotriva veneratului preot Ciuhandu și a fibirăului Markovits, ba nici de gendarmi nu li-a păsat.

Se înțelege că la urmă au pățit-o: au fost dați în judecată și tribunalul din *Oradia Mare* i-a osîndit Joi după cum urmează:

Iacob Ujvat și Vasilie Maliță *2 ani temniță;* Miron Maliță, Mitru Vele și Vasilie Toma câte *1 an temniță;* Eremie Tirla, Costan Crepe, Moise Tirla, Vasilie Perț și Dumitru Pocioian câte *8 luni temniță.*

Cât despre *cheltuielile de judecată*, acestea nu le vor plăti nici dacă două vieți ar avea fie-care dintre nenorociții osândiți.

Dare, se înțelege, se plătește tot ca înainte de alegere, la cătanie i-ar duce cu sila dacă de bună voie n'ar merge, rachiu nu pot să fearbă fără a plati finanților ear cât despre pășune și pădurí, nici șeapte Kossuți nu li-ar putea ajuta, dar mi-te „oamenii“ lui, cari după ce s'au văzut aleși deputați, i-au lăsat pe bieții sateni și din Budapesta nici grijă n'au să-i ajute după ce i-au împins la nenorocire.

Eată ce au pățit sătenii români cari *de capul lor* au plecat și ei la alegeri, chipu să facă politică, nu glumă. Eată unde au ajuns sătenii români cari s'au luat după vorbele deșerte și făgăduiala ademenitoare a „oamenilor lui Kossuth“ și *n'au vrut să asculte sfatul preoților lor de omenie și cu dragoste pentru neam.* Eată ce au pățit nenorociții cari și-au vîndut dreptul pentru rachiu jidovesc și au lăcomit la bani.

Fie aceasta spre învățătură tuturor sătenilor români.

Russu Șirianu.

In afacerea reformei administrațiilor comunale. *Eri în discuțiunea Dietei ministrul președinte Szell ca ministru de interne a făcut declarațiuni importante. A semnalat, că reforma administrațiilor comunale este pusă deja în curgere și cu privire la aceasta va da deslușiri parlamentului în desbaterea budgetului internelor.*

Convocarea Sinodului Electoral al Diecesei Aradului.

Deputaților Sinodului eparchiei Aradului li-s'a trimis următoarea invitare:

Mult Onorate Domnule!

Din rescriptul Escelenței Sale Domnului Ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică de datul 17 Decemvrie n. 1902 Nr. 4485 pres., comunicat cu literele Inalt Preasfințitului Domn Archiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu luând act, că Majestatea Sa ces. și apostolică reg. prin altissima resoluțiune datată din Viena în 15 Decemvrie n. 1902 n'a aflat de bine a confirma alegerea vicarului episcopesc a protosinceluluĭ Vasilie Mangra de episcop al Aradului. efeptuită la 30 Maiu (12 Iunie) 1902, acest Consistor, — în virtutea dispositiilor din § ii 89, 90 și 98 ai Statutului-Organic, după avuta conțelegere cu Consistorul greco oriental român din Oradea-Mare și cu învoirea Inalt Preasfințitului Domn Archiepiscop și mitropolit al nostru Ioan Mețianu, — pentru efeptuirea alegerii episcopului diecesan, convoacă prin aceasta Sinodul eparchial extra ordinar la biserica catedrală din Arad, pe ziua Sfinților Trei Ierarchi adică pe Joi, **30 Ianuarie (12 Febr.) a. c. la orele 9 înainte de amiazi,** *observând, că deschiderii Sinodului, conform § ului 100 din Statutul-Organic, îi va premerge privegherea, ținêndă după tipicul Rusaliilor, Mercuri în 29 Ianuarie (11 Februarie) a. c. seara la 6 ore, ear în ziua deschiderii Sinodului sfânta liturgie cu chemarea Duhului Sfânt.*

Notificându-Ți aceasta, ești poftit a lua parte ca deputat la actul însemnat, ce ne stă înainte.

Arad, la 18/31 Ianuarie, 1903.

Consistorul eparchial gr.-or. român din Arad:

Ioan I. Pap,
protosincel.

Un candidat cum nu s'a maĭ văzut...

Sunt zece luni de zile de când Prea Cuviosul Stareț dela Sfânta Mănăstire H. Bodrog nu are altă grije decât să umble după vladicie. Deși legile așa spun, că el să șeadă în mănăstire, și Statutul-Organic așa zice că numai în afaceri de tot însemnate pentru mănăstire poate sa se îndepărteze, totuși egumenul sus numitei mănăstiri șede în Arad și nu apucă să facă 2—3 pași pe uliță, și dai de Hamsea. . .

Cât e ziulica, tot prin restaurante și cafenele și se comănacește pela toți strĕinii, ca foile lor să-i laude și să-i vestească bun de — episcop.

Apucat-a apoi d'arîndul deputații sinodali, colindând pela toți, cerșindu-le votul pentru alegerea de Joi.

Nu s'a mai pomenit un așa candidat de episcop: nici un crâsnic nu se roagă cu atâta umilire să fie ales, cum o face Hamsea. Bate până și pela ușile celor despre cari știe bine că de două ori au votat impotriva lui... Par'că dela a doua alegere încoace el nu s'ar fi făcut vinovat de fapte pentru cari nu-i îngăduit să ajungă nici-odată episcop.

S'a căciulit adecă pela Budapesta, a cerut spriginul *strĕinilor* de biserica noastră.

Eată ce zice însă legea bisericească:

„*Toată alegerea făcută de către boieri, pentru episcop, sau pentru presbiter, sau pentru diacon, neîntărită să rĕmână după canonul ce zice: Dacă vre un episcop lumești stăpânitori întrebuințênd, prin acestia ar lua biserică, să se cateriseasca și să se aforiseasca, și toți cei ce se împărtășesc cu dînsul*“. (*Canon 3 al Sinodului VII ecumenic*).

„*Ori-care episcop ar întrebuința stăpânitori lumești, și prin mijlocirea lor ar lua vre o episcopie, sau mitropolie, să se cateriseasca împreună și să se despartă de biserica, asemenea și clericii câți s'ar împărtăși cu dînsul, ori archierei cei ce l-au hirotonit pe el, veri presbiterii, veri diaconii, veri ipodiaconii, sau ceilalți, toți să se cateriseasca din soartea lor, și să se aforiseasca, adecă să se despartă dela biserica*“. (*Pidalion. Tălcuire la Can. 30 apostolesc*).

Se înțelege, votul Sinodului care deja de două ori l-a respins pe Hamsea dela mitra episcopească, nici de data asta nu va face cu putință ca față de *Hamsea* să ne îngrădim cu susarătatele legi: *el nu va fi ales,* nu va fi deci nevoie să-i citim paragrafele...

Li-am arătat numai să se vadă cum ce fel de episcop ar fi Hamsea și cum ar cinsti el legile bisericești dupa-ce ar ajunge episcop, când deja numai cași candidat le nesocotește.

Alegerea dela Beiuș.

Alegerea dela Beiuș unde s'a ales deputat în Sinodul Eparchiei Aradului *Dr. Ioan Papp*, fiul mult jelitului nostru prieten Paul Papp, învingênd cu 1862 voturi pe Nicolae Papp, director financiar în Oradia, care a întrunit abea 564 voturi, are o însemnătate deosebită. Căci n'a fost vorba numai de îndeplinirea unui scaun în Sinod, ci dușmanii vicarului V. Mangra de săptămani de zile au facut plan cum să învingă în această alegere pe vicarul Mangra... Dupa o cină bună, *N. Zigre* și *Fl. Duma* proslăvitus'au înaintea lui Nicolae Papp, care deși bărbat cu posiție înaltă în societate, s'a lăsat înduplecat la un joc de răsbunare. Ceea ce n'a vrut să facă judele Poynar, cumnatul lui Zigre, a facut-o dl N. Papp: și-a pus autoritatea și puterea în cumpănă, că vezi Doamne, să bată pe vicarul Mangra, căci așa vesteau foile ungurești: alegerea lui N. Papp ar fi însemnat nu căderea lui Dr. Ioan Papp, ci alui Mangra.

Zadarnic a cerșit însă și ajutorul celor streini de biserică: a fibiraelor și a notarilor, la popor Mangra stă atât de tare, în cât a fost destul să se știe că dl N. Papp este *hamsist*, și toți s'au întors de el.

Mai e apoi ceva la mijloc.

Dr. Ioan Papp e cunoscut ca unul dintre cei mai aleși tineri ai nostri: cu minte ageră, cumpănit și inimă calda... Este fiul demn al lui Paul Papp și prin alegerea lui alegătorii nu numai că au trimis în Sinod un bărbat harnic, dar au adus un prinos meritat memoriei lui Paul Papp.

Eată de ce numai cuvinte de laude avem de trimis bravei preoțimi, învățătorilor și tuturor alegătorilor dreptcredincioși din cercul Beiușului.

Soartea Austrieĭ.

Problema Europeĭ Centrale preocupă într'o broșură apărută zilele trecute pe *Pierre de Conbertine.* Punctele sale de plecare sunt: Europa nu poate trăi în siguranță fără Austria; dacă Austria n'ar exista, ar trebui înființată; dacă Austria s'ar descompune ar trebui din nou construită. Maĭ departe: Impĕratul *Wilhelm II* al Germaniei e cuprins de îngrijire că provinciile germane ale Austriei ar gravita spre imperiul german și protestă în contra ideĭ de anectare... Dar problema nu e în aceasta, deși *Leroy Beaulieu și Charles Benoist* încă aci o caută.

Să ne uităm puțin la marele imperiu al Habsburgilor, în care veacuri întregĭ elementul german a fost elementul stăpânitor; până maĭ erĭ germanii stăpâniau fără îndoială situația — azĭ dinșii sunt minoritatea strimtorată; influența le scade din zi

în zi, o lovitură după alta îl ajunge. Elementul slav sub dominaţiunea lor de atâta vreme, îl atacă acum puternic şi nu maĭ primesce supremaţia germană. E caracteristic însă că crisa aceasta coincide cu creşterea însemnătăţiĭ de putere universală a germanilor; germanii strimtoraţi de sub sceptrul luĭ Francisc Iosif věd din nemijlocită apropiere înflorirea imperiuluĭ german şi măreţul viitor al acestuĭ imperiu... Ce poate fi maĭ natural decât dorinţa lor de a trece dincolo, în vecinĭ unde poate aşteaptă atâta strălucire, bunăstare şi fericire rassa lor

Cunoscutul amic austriac Cheradame zice că o parte din treĭ a germanilor din Austria sunt câştigaţĭ pentru idea uniuneĭ germane; o altă parte din treĭ hesitează încă iar o parte din treĭ este în contra uniuneĭ. Mişcarea face dacĭ progrese rapide şi idea cucereşte mereu.

După Conbertin, înţeleptul domnitor Francisc Iosif în fond este un german credincios, care — după-cum de multe-orĭ a dovedit — este gata a apěra germanismul dacă prerogativele acestuia sunt atacate. Urmaşul luĭ nu va maĭ putea face aceasta, va inclina spre slavĭ şi aceasta nicĭ că i-se va putea imputa, căcĭ doar majoritatea populaţiuniĭ va trebui să şi-o câştige cu care să guverneze. Dacă însă sub obiăduirea monarchuluĭ iubit şi popular Francisc Iosif se clătină credinţa a 5 provinciĭ, — ce se va întêmpla sub domnia luĭ Francisc Ferdinand?!

Să presupunem că Wilhelm II în adevěr ar fi duşmanul mişcăreĭ pangermane... Nu e imposibil. Folosul ce ar resulta ar fi maĭ mic decât pericolul şi greutăţile cu carĭ ar fi împreunate guvernarea pangermanistă. Impěratul german în prima ordine ca Rege prusian exerciază puterea — dar într'o uniune germană Prusia ar fi o minoritate şi guvernarea ar trebui cu totul reformată lucru de care Wilhelm deşi nu s'ar speria dar 'şi-ar da seamă de greutatea extra-ordinară a chestiuniĭ. Dar şi din contra doar şi maĭ periculos e pentru Dinastia Hohenzollern, dacă refusă conducătoriĭ mişcăriĭ pangermane, carĭ tocmaĭ Dinastia Hohenzollerniană au înscris-o pe drapelul lor.

Aceasta e problema.

Berlinul nu poate rěmânea neutru. Presupunênd că Ungaria ar fi indiferentă şi Francisc Ferdinand încă s'ar învoi la amputarea imperiuluĭ sěu; rěmân oare indiferenţĭ Cehii? Şi oare Rusia ar privi cu indiferenţă, oprimarea Cehilor acestor precursorĭ aĭ slavismuluĭ?... E mirare că şi până aci a ţinut pacea.

Manevrele Hamsiste.

Dl Ciorogariu 'şĭ începuse maĭ nainte procesele contra amiculuĭ D-lor A. Hamsea, Beleş et tutti quanti, E. Maglaş care face pe eroul aceleĭ grupe vinătoare de mitră episcopească; şi totuşĭ procesul urmat de părintele Mangra e deja terminat şi anume tocmaĭ în preajma neconfirmăreĭ de episcop, ear ale d-luĭ Ciorogariu stau la anul după urzirea [illegible] la staţia asinuluĭ Bileamin, a[illegible]u dau înainte, ci stau ca şi pironite locului.

După ce Maglaş la 3 termine de pertractare finală nu s'a presentat, pe astăzĭ a fost pus al *patrulea* termin de pertractare într'un proces de vătămare de onoare şi în unul de calomnie şi anume prin *intervenţie poliţială* să fie silit la presentare.

Cu toate aceste, pertractarea nu s'a ţinut. Din ce pricină, nu ni-sa comunicat, de sigur se va fi dat de nou de bolnav.

Vorba, e precum se vede, că pertractarea să nu fie ţinută cu nicĭ un preţ *înainte de alegerea* de episcop. Cine nu înţelege aici manevra? Dar trec mere, trec pere, tot o să vină odată vremea să ne dăm seama cum poate fi o justiţie astfel batjocorită în secolul al XX-lea, când în procesele politice se lucrează cu iuţimea fulgeruluĭ şi asprimea sabieĭ. Adica onoarea noastră e pusă la discreţiunea vagabonzilor?

Marţĭ încă era Maglaş în Timişoara, când îl puseră sub acuză într'un proces de calomnie ce i-a intentat dl Dr. Ioan Suciu. (Ciudat lucru că până la punerea sub acusă maĭ curg cum curg procesele, dar la pertractările finale se înfundă), în care îl apăra ginerele francmasonuluĭ Beleş, grecul Rozvány Pista, şi vesel 'şĭ însoţi advocatul la gară unde se întruni la o masă frumoasa cunună a Hamsiştilor: redactorul Controleĭ Barcian, Maglaş, Rozvány Pista şi dascălul din Arad Iosif Moldovan.

Aşa dară acum merge pe faţă: ginerele francmasonuluĭ e advocatul luĭ Maglaş.

Bravo vouă!

Vremurĭ apuse — vremurĭ reînviate.

„O nesăţioasă hirea (firea) Domnilor spre lăţire şi avuţie oarbă! Pe cât se maĭ adauge, pe atâta râvneşte! Pe cât le dă Dumnezeu — nu se satură".

Miron Costin, în „Letopiseţul Moldoviĭ".

Reînvie vremurile. Ironisaţĭ, batjocoriţĭ cetim în scripturile trecutuluĭ Neamuluĭ nostru, carĭ, mucegăite şi pline de pravul ce le-acopere de veacurĭ, ne povestesc despre un fiu de Domn, dornic de domnie cu orĭ-ce preţ, fie şi în preţul jertfeĭ de sânge, şi chiar şi cu jertfirea neamuluĭ sěu. Căcĭ tron vrea; Vodă vrea să se pună, Vodă — cu orĭ-ce preţ!

Iată ce am cetit în „Letopiseţul Ţěriĭ Moldoviĭ", scris de cronicarul Miron Costin care, trăind în veacul XVII-lea şi scriind istoria domnieĭ luĭ Vasilie Domnul Moldoveĭ din acelaşĭ veac, sigur, numaĭ de alegerea dela Arad nu va fi fost preocupat, ca să alusioneze la rěsboiul purtat dela Sibiiu pentru acapararea scaunuluĭ episcopesc al Aradului. Şi totuşĭ, ce minunată potriveală de par'că trăim nu în veacul XX-lea, ci cu treĭ veacurĭ maĭ înapoĭ.

Ci-că era un domn în Moldova, cu numele Vasilie-Vodă, care — dar să lăsăm cronicaruluĭ vorba — „au început sfadă cu Matei-Vodă Domnul Muntenesc pentru domnia aceĭ ţěrĭ: *ori că nu-l încăpea Moldova ca pe un om cu hirea înaltă* şi împěrătească maĭ mult decât domnească: *ori că silea să vadă pe fiul sěu*, Ioan-Vodă, *la domnie*, care hire au părinţiĭ spre ficiorii sěĭ să-ĭ vază în vieaţa lor eşiţĭ la cinste. Domniĭ la domnie pe feciorii sěĭ poftesc să-ĭ vază eşiţĭ, boeriĭ — la boeriĭ...

. . . „Prostatec îl ţinea Vasilie-Vodă pe Mateĭ-Vodă! *Deci, avênd şi pe vizirul în partea sa*, au făcut oştĭ de ţeară, şi au purces în ţeara Muntenească asupra luĭ Matei-Vodă... Iară şi Mateĭ-Vodă Domnul Ţěriĭ Munteneştĭ, nu dormia; ci apărând al sěu, avea oştĭ...

. . . „Decĭ *bine n'au întrat Vasilie-Vodă în Ţeara Muntenească la o apă* . . . numaĭ ce *au cătat* luĭ Vasilie-Vodă *a-se întoarce înapoĭ*... Decĭ, să ştiĭ că ţările acestea pe atuncĭ nu erau aşa supuse . . . şi se temea *Turcii* . . . cariĭ . . , *era bucuroşĭ că se sfădesc aceste ţěrĭ* între sine. . .

. . . . . .

. . . Cu al doliea ispravĭ de Domnia ţăriĭ Munteneştĭ au socotit Vasilie-Vodă cu alta cale . . . au pornit pe Ioan-Vodă *la Paşa cu câţĭ va boerĭ să-l ducă Paşa în Scaun* . . . şi s'au întors Ioan-Vodă, cam cu fuga... *şi au eşit şi a doua ispită* pentru Domnia Ţěreĭ Munteneştĭ. . . . . .

. . . . . .

„Iară nice cu atâta nu s'a lăsat Vasilie-Vodă; ce . . . . . ca o nimică socotind a călcare (a călca) pe Mateĭ-Vodă, *eară au strîns oşti, cu maĭ bună gătire*, cu pedestrime şi cu puştĭ şi ear au purces în Ţeara Muntenească asupra luĭ Mateĭ-Vodă. . . . *Iară lunecoase lucrările rěsboaelor, şi în puterea luĭ Dumnezeu maĭ mult stau* . . . şi bine a zis unul: „Bella momentis constant", adecă rěsboaele în clipeala ochiuluĭ stau; *că atâta era numaĭ să iee acela rěsboiu Vasilie-Vodă şi să se aşeze în Domnia Ţěriĭ Româneşti. Iară roata lumeĭ nu-ĭ aşa cum gândeşte omul; ce, în cursul sěu se întoarce*. . . . . *Vasilie Vodă ştiind din limbĭ de gătirea luĭ Mateĭ-Vodă împotriva sa* şi cu oştĭ . . . au făcut sfat . . . socotind şi trecătorile apelor şi locurĭ închise cu părţile şi bahnişurĭ; înţelegênd pe Mateĭ-Vodă că anume locurĭ ca acele pohteşte să dea rěsboiu . . . *au ales cu sfatul să nu treacă Praova* . . . Şi . . . *au purces toate oştile luĭ Vasilie-Vodă în jafurĭ*, sub munţĭ. . . În loc *au priceput Mateĭ-Vodă lucrul* . . . *şi au stătut în tocmeală cu oştile* . . . Şi au purces cu toată oastea stolită (concentrată) asupra taberei luĭ Vasilie-Vodă . . . *oştenii luĭ Vasilie-Vodă* . . . *maĭ mult de gătirea la fugă îndată au stătut nu de rěsboiu*. Şi aşa sparcuită (risipită) oastea, şi *fără nicĭ o tocmeală au plecat şi Vasilie-Vodă fuga*"...

Sěcui licitaţĭ.

Sunt câţĭ-va anĭ, decând s'a început o mişcare în ţară, cunoscută sub numele *„pentru mântuirea oamenilor"*. Se puseră la cale tot felul de anchete, se făcea sgomot mare prin ţară şi urlau foile maghiare, pentru-ca ajutor să se aducă secuilor carĭ se valachisează prin România şi ajunge în ţară pe ghiarele băncilor române.

Mişcaţĭ până în rărunchĭ ministri şi oamenĭ simplĭ muritorĭ maghiarĭ aranjează adunărĭ, desbătură, plănuiră şi aleseră presidenţĭ, recomandară comisarĭ, făcură demersurĭ de tot soiul, eară sěcuiul sătul de atâta sprijin patriotic — elment a czárába, unde rěul român nu-l năcăjeşte cu frasele de oláh kenyeret eszel, oláh légy, ci i-a dat de lucru, de mâncat şi i-a maĭ dat încă şi banĭ.

Astfel trezitu-s'au ungurii de vremea eĭ cu katzenjammer şi azĭ cu sěcui ajunşĭ din ce în ce tot maĭ mulţĭ de sapă de lemn.

Cine nu crede să asculte şi să citească:

Preotul reformat Pàll Károly scrie în foia sa ovreo-oficioasă *„Magyar Szó* (5 Februar, nrul 31), că, comuna Toplicza, din comitatul Murěş Turda care are 5200 suflete neputându-şĭ plăti datoriile de 4000 coroane a fost împrocesuată, apoĭ la 26 Ianuar a fost vîndut la licitaţie hotarul eĭ în preţ de *două milioane coroane* pentru suma de *780 coroane*. — Locuitoriĭ nu maĭ au de unde trăi şi de nu vine ceva ajutor ciudat, sau se fac tălharĭ sau emigrează cu toţiĭ.

Intrebăm pe gheşeftariĭ de patriotism este oare acest fapt trist resultatul patriotizmuluĭ de a maghiarisa sau a speculeĭ de a face gură mare în ţară cu scopul să îmbeţĭ lumea, şi să rěmâĭ la putere neconturbat, sau a lipseĭ totale de simţ pentru soartea celor cu něcazurĭ economice, numaĭ şi numaĭ pentru-că nu v'aţĭ îngrijit de legĭ bune, prin carĭ să-l scoateţĭ din amarul în care din neştiinţă prin legĭ l-aţĭ încurcat?

Kulturegylet, maghiarisare şi apostoliĭ vostri cum vě simţiţĭ între împrejurările acestea?

Sěcuĭ mergeţĭ la Széll şi ciraciĭ sěĭ şi sărutaţi-le mâna căcĭ eĭ sunt marĭ maghiarisatorĭ şi cu bucurie puteţĭ vedea, că bine fac eĭ, ce fac. Maghiarisaţĭ, ruinaţi-vě şi strigaţĭ ca Széll şi toţĭ ovreiĭ luĭ în dulcea maghiarisare, căcĭ azĭ cu drag puteţĭ flămânzi pentru idea de stat maghiar!

De v'aşĭ voi rěul m'aşĭ bucura de soartea voastră, dar precum nu voim noĭ aşa nu ştiţĭ voĭ de gărgăuniĭ maghiarisăriĭ. Nu vě batjocuresc, ci vě compătimesc şi despreţuesc guvernul, care sub numele de patriotism maghiarizator îţĭ pune sapa în mână. Tu şi guvernul, care astfel de patriotism profesează nu sunteţĭ frica ci tăria mea şi a neamuluĭ meu.

Wlassics! fiĭ bun scrie o scrisoare patriotică creditorilor, samsarilor carĭ îţĭ nimicesc poporul, căcĭ din maghiarisare s'a născut sapa de lemn a sěcuilor.

Széll, Bánffy şi câţĭ toţĭ, lăudaţi-vě, că aţĭ mântuit ţara!

Idomeneus.

Procesele de presă dela Tîrgu-Murěşului.

Alaltăeri 3 Februarie, au fost pertractarea la curtea cu juraţĭ din T.-Murěşuluĭ a proceselor de presă intentate d-lor Lutz Korodi, Dr. Iuliu Orendi şi Dr. Francisc Liess pentru nişte articole publicate în „Kr. Ztg." din Braşov. Korodi era inculpat de agitaţie pentru două articole, Dr. Orendi pentru unul şi Dr. Liess pentru altul. Articolele încriminate au apărut în numerile 198 şi 222 ale ziaruluĭ „Kr. Ztg." (29 August şi 36 Sept. 1900). Primul articol „Magyaren und Romänen" a fost o traducere din ziarul „Tribuna", făcută de Dr. Orendi, comentată de Dr. Liess şi revisuită de Korodi. Pentru al doilea articol „Die Ortsnamenfrage in Deutschland" este dat în judecată Korodi ca autor. Ambele articole sunt încriminate pe motiv de agitaţie.

Se ştie, că vara trecută camera de punere sub acusaţia din T.-Murěşuluĭ a respins acusaţie procuroruluĭ. Acesta însă a apelat la tabla regească, care a dat loc apeluluĭ.

Şedinţa curţiĭ cu juraţĭ s'a deschis la orele 8 sub preşedinţa luĭ Horváth Mik'ós, jude de tablă. Representantul ministeruluĭ public era contele Lazar Miklós, substitut, ear apěrător Ernest Carol Schnell, advocat din Braşov.

Se constitue juriul, care în mare parte este compus din comercianţĭ şi industriaşĭ.

S'a dat cetire articoluluĭ „Magyaren und Romänen", în care se reproduce articolul „Tribuneĭ" despre asuprirea Românilor.

Dr. Orendi recunoaşte, că dînsul a făcut traducerea.

După ameazĭ se dă cetire articoluluĭ luĭ Korodi „Die Ortsnamenfrage in Deutschland" (cestiunea numirilor de localităţĭ în Germania).

Acusaţiĭ declară, că n'au avut de gând a provoca la nesupunere sau a aţâţa la revoltă, ci voiau numaĭ să facă cunoscută opinia publică a Românilor.

De-baterile au durat până la orele 8 seara. Verdictul juraţilor a fost afirmativ, în urma căruia tribunalul a pronunţat sentinţa conform căreia:

Deputatul Lutz Korodi a fost condamnat după-cum am anunţat la un an închisoare de stat şi 2000 coroane amendă.

Advocatul Dr. Iuliu Orendi şi candidatul de advocat Dr. Francisc Liess condamnaţĭ la câte 6 lunĭ închisoare de stat şi câte 1000 coroane amendă.

Contra sentinţeĭ s'a anunţat recurs de casaţie.

Dela sate.

(Un raport)

Onorat sinod parochial! Oficiul parochial gr.-or. de aicea, cu toată onoarea vine a raporta, despre toate mişcările şi evenimentele mai insemnate interne şi externe ale parochiei noastre, precum şi despre activitatea sa avută, în decursul anului trecut 1902 *şi* anume:

Parochia noastră constă din 100 Nr de case cu 110 familie. Suflete sunt 176 bărbaţi 155 femei, de tot 331. Nasceri în decursul anului au fost 35, dintre cari sunt 19 bărbaţi 16 femei, din pat legiuit s'au născut 14 bărbaţi 10 femei, iară nelegiuiţi 5 barbaţi 6 femei. Cununii au fost 6 neamalgamisate 3 juni cu 3 fete 1 vedur cu 1 fată 2 veduvi cu 2 veduve. Morţi au fost 17 bărbaţi 9 femei de tot 26 toţi de moarte naturală. Părechi cununate sunt în parochie 78. — iar necununate 12, veduvi 5, veduve 16. In postul mare s'au mărturisit 65 bărbaţi 82 femei de tot 147, înţelegând aicea şi pruncii de şcoală, s'au cuminecat de toţi 128. Treceri la Nazarineni 3 familii, la reformaţi 1 cas, iar la legea gr.-cat. 3 familii, au fost seducerea acelora prin minciunile goale a-le preotului gr.-cat. Demitriu Nyistor din loc Poporul parochiei noastre deci au scăzut cu 2. Nr. Esib. la oficiul parochial au ... 143, mai puţin decât an cu 57. Averea parochiei noastre constă din una biserică şi una şcoală edificii solide, provezute cu toate cele necesare, preţuite biserica cu ornatele ei în 8800 cor., şcoala cu recuisitele ei în 1200 cor. casa donată de fericitul Ioan Mihailă 1000 cor. eară casa parochială donată de fericitul Teodor Ziu cu intravilanul la olaltă e preţuit în 1000 cor. Una sesiune pământ parochial 4800 cor. $1/2$ sesiune pământ învĕţătoresc 2400 cor. $1/4$ sessiune pământ bisericesc 1200 cor. Fondul parochial din vĕnzarea emolor pădurei 5616 cor. eară cel învĕţătorese 2808 cor. Averea bisericei în bani pe a. c. 175 cor. 58 fil, eară averea şcolară 200 cor, fundaţiunea lui „Takács Karoly" din interesele căreia se împărtăşeşte în tot anul la examenul de vară, acel şcolar, care e mai apt în limba maghiară. Fondul de bucate al parochiei noastre constă din 13 cubole 3 vici de grâu şi 9 căruţă de curuz, care până acum nu e sfărmat, mai este şi păsulă neinbiătită. Biserica are şi nişte datorii din anii precedenţi 1896 până 97 şi anume: asiguraţiunea edificiilor parochiali în contra focului în sumă de 52 cor. 4 fil Contribuţiunea eparchială 20 cor. 26 fil. Pentru foia oficiosa „Bis. şi şcoala" din anii 1901. 20 cor. Tinerimea noastră adultă, cu ocasiunea representaţiunei teatrale din vară, din venitul acelei petreceri a cumpĕrat 5 cubule 1 vică de grău, care azi se urcă la 6 cubule 2 vici, acest fond înfiinţat de tinerime formează avere proprie bisericească. In decursul anului comitetul parochial s'au întrunit în 9 şedinţe, eră sinodul în 2-ă.

Afară de cele spuse şi înşirate de mine până aci cu bucurie vin a vĕ notifica, că în 7/20 April 1902 iubitul nostru Domnul *Paul Gavrilete* învĕţător emerit — asesor consistorial şi deputat sinodal, din iubirea şi dragostea ce o are faţă de S. maica noastră biserică, a testat după moartea d-sale şi a iubitei sale soţie Irina, casa, — edificiele laterale şi intravilanul în valoare de 6000 cor. pe partea S. maicei noastre biserice gr.-or. din loc, după cum se poate vede din copia lăsământului ce ni la predat la timpul sĕu, pentru păstrare în archivul parochial. Dumnezeu primească Sf. jertfă adusă pe altarul Domnului, rugând cu toţii onorat Sinod pe bunul Dumnezeu, ca să le lungească firul vieţii lor la mulţi fericiţi ani, în depline puteri trupeşti şi sufleteşti spre mărirea casei lui Dumnezeu.

Tot cu aceasta ocasiune cu regret vi-se comunică onoratului Sinod parochial şi aceea împrejurare tristă, după-cum deja vi-sau şi adus la trista cunoştinţă la timpul sĕu, că prea bunul şi iubitul archiereu — de pie memorie Iosif Goldiş, care după o păstorire scurtă abia de $2^1/_2$ ani în 23 Martie st. v. a. tr. a încetat din vieaţă în etate de 66 ani, lăsând eparchia în doliul cel mai adânc, şi de atunci până în ziua de azi, cu durere eparchia noastră e vĕduvă, suntem fără mângâiere, lipsiţi de părinte sufletesc, deşi Venerabilul Sinod eparchial s'a îngrijit de timpuriu, a se reintregi scaunul vĕduvit al episcopiei noastre, totuşi s'au aflat chiar din sinul acelei Venerabile corporaţiuni bisericeşti cu durere astfel de indivizi rĕutăcioşi şi usurpători ai sf. maice noastre biserici, cari nu mai binele şi înflorirea eparchiei noastre nu au voit, punĕnd tot felul de pedece la îndeplinirea causei comune. Pe lângă toate aceste încercări infernale, să nu desperăm, să credem că bunul Dumnezeu se va îngriji de noi, căci peste câte-va zile, ni-va trimite pe mirele şi alesul sĕu, în contra căruia gurile cele rĕutăcioase vor amorţii. Tot în anul trecut în 12 Decemvrie st. v. a încetat din vieaţă şi fostul nostru protopop Petru Suciu, care după-ce a devenit în pensiune, s'au tras la casa sa proprie din Oradea-mare, unde apoi în timpul din urmă şi-a dat nobilul sĕu suflet, în mânile creatorului în etate de 68 ani. In veci să fie pomenirea lor! Ce se atinge de umblarea tineretului la şcoală şi la sf. maica noastră biserică, dinşii o cercetează regulat, nu mĕ pot însă prea lăuda, cu o parte din credincioşii bisericei noastre, cari foarte s'au înstrăinat dela cercetarea sf. maicei noastre biserice în Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, se lasă lipsiţi mai bine de hrana sufletească, decât de desmerdăciunea lumei păcătoase. Cred însă, dar tot odată vĕ şi rog iubiţilor mei, că încât împrejurările vĕ vor permite, să binevoiţi pe viitor, a cerceta în numĕr mai mare sf. maica noastră biserică în Dumineci şi în sĕrbători de peste an, căci nu mai aici putem noi aştepta darul şi binecuvêntarea lui Dumnezeu, peste agoniseala şi truda noastră, dacă inimile d-voastră le ve-ţi impreuna cu a preotului vostru rugânduvĕ Lui.

Toate cele zise de mine până aci vi le-am comunicat pentru aceia, ca fieşte care dintre d-voastră, se aveţi azi o icoană fidelă, despre toate lucrurile şi întêmplările mai insemnate, din anul trecut a parochiei noastre gr.-or. de aici.

După toate cele inşirate şi auzite, declar şedinţa sinodului nostru parochial întrunit azi, de deschisă.

Beliu, la 12/25 Ianuarie 1903.

George Molnariu,
preot gr.-or. rom.

Replică.

Alba Iulia in 27 januariu 1903.

Onorata Redactiune!

In Nr. 2 din 17 januariu a. c. in st. diuariu „Tribuna Poporului" s'a publicat sub titlu „Afaceri dela Concordia" un document emanat de presedintele acelei societati d Partenie Cosma catra subalternul seu Fritz Schmidt impiegat la „Concordia" cu acarui conlucrare sau potut ajunge la resultatele triste de apunere acestei intreprinderi romanesci.

Faţa de cuprinsul acestui document, care după dechiaratiunea d. P. Cosma din Nr 6 al „Tribunei poporului" in adever s'a estradat de acest presedinte, rogu on. redactiune, ca se binevoiasca a da locu urmatorelor mele

Reflexiuni.

Tristul resultatu a afacerilor dela „Concordia", pe deplin intaresce adeverul espunerilor mele la adunarea generala a societatii „Concordia" la care ocasiune am aratat cumca conducatorii pusi in fruntea societatii nu numai ca au abandonat ideia fundamentala a creste tineri romani pentru cariera negutiatoreasca — aplicand si aci tot straini de invatiacei — dar şi conducatorii cu leafa mare sunt straini — şi perderea tot creste şi detoriile se inmultescu.

Reflesiunile mele au fost intrerupte cu acea observare, ca au cercat şi cu Romani, dar aceia au furat.

Am reproşat deci ca daca domnii din Sibiiu, carora li-sa încredinţat supraveghierea numai cu astfeliu de escuze se pot mandri — şi fiind vorba ca la „Concordia" se pote fura — atunci in ironie li-am zis, ca atunci mai bine me fure romanul decat strainul.

Deci nu dela mine s'a început vorba cu furatul, ci acest cuvent s'a folosit de preşedintele adunarei spre a defaima indivizi romani şi peste tot elementul romanescu, pre care ei s'au obicinuit al desconsidera inchinandu se la idoli straini. Conversarea intre personalul „Concordiei" este in limba nemţeasca, prin urmare 200 000 coroane capital nici un folos nu au servit natiei ci au servit pentru sustinerea elementului strain.

Domnul P. Cosma aceste nu le vede si neci voiesce a socoti cat de puţin şi-a dat truda c'a se fia aperate interesele Concordiei, si se împlineasca cele promise în prospectul emisu la infienţarea societatii „Concordia", decat a si bate însusi pieptul cu „mea culpa" au aflat modul rusinos numai pentru Domnia-sa, c'a in hatirul lui Fritz Schmidt — mai tarziu demisionat de chiar directiunea „Concordiei" pentru necorectitate — a me ponegri pre mine in mod lasu adecă in ascunsu. Dice adeca D sa in dechiaratiunea publicata în Nr. 6 a Tr. pop. ca acel documentu nu au fost menit pentru publicitate. Insa nu este numai aceasta intrebarea, ca pentru ce scop a fost estradat acel decret ci intrebarea este ca pre ce basa si cu ce drept pote domnul Cosma se calumnieze pre un barbat roman, acarui viatia si fapte nu se pot potrivi cu cele scrise de domnul Cosma pentru un sasu hraoit cu banii actionarilor romani, care numai daune a putut face societatii, căci bilantul de 2—3 ani tot mai mari pagube ne dovedesc.

Conecsiunile intre d. Cosma si Fritz Schmidt eu de aproape nu le pot cunosce, insa decretul de sub intrebare cu forma si cuprinsul aceluia este o enigma pentru oricine.

Dsa sustiene ca acel decret s'a dat ca satisfactia lui Schmidt pentru ca eu l-aşu fi insultat.

Eu in adunarea generală cu Schmidt şi consotii lui n'am avut a face, ci eu cu directiunea am vorbit — care insusi a afirmat ca la Concordia sa furat. Pentru vorbele mele ori si cand sum gata a respunde, dar nu me voiu folosi neci când de forma folosita de d. Cosma, care ţot in acea adunare nu avu ce responde unui actionariu din Seliste, care se plansa ca cumperand ca negutiator dela „Concordia" au fost prescurtat in mesura in modu insemnat, din care causa nici ca mai cumpera dela Concordia. Fostau acolo mai multi, cari toti au con-

---

La casa naţională.

Bună seara!

Sunt acasă?
Eu — acasă?
Sunt eu oare 'n casa noastră,
Ori ce credeţi D Voastră?!
Aste ziduri, ăst palat.
Oare noi l'am ridicat?...
Am putut noi da dovadă
Că luptăm şi făr' de spadă?
Da! Dovadă eată am dat:
Palatul e ridicat! —

In luptele din bĕtrâni
Când strălucea arma 'n mâni,
Palatele ridicate
Deveniau pustietate,
Astăzi însă-i altă lume;
Ridicată la renume!

Când trăia scumpul bunic
Nu ştia carte nimic,
Dar ştia ce a moştenit:
A fi om bun şi cinstit!
Şi ştia poveşti măreţe,
Ce 'nvĕţase'n tinereţe:
Despre cai ce mâncau foc
Şi sburau din loc în loc;
Despre paserea măiastră
Ce povestea la fereastră;
Bălaur cu limba aprinsă
De-o putere necuprinsă,
Ce venia din negri nori
Umplĕnd lumea de flori;
Cenuşotca cel isteţ
Nătărĕu fără de preţ,
Care-apoi s-a înalţat
Pân' la nunta de 'mpĕrat; —
Şi despre feţi-logofeţi
Cu pĕrul de aur creţ....
Ce erau acestea — oare?...
Erau lucruri trecĕtoare?...
Ori fantoame sburătoare
Ca vorba din şezătoare?...
Nu! — N'au perit ci s'au schimbat,
Duchul vremii i-a 'naintat!
Calul cu foc din poveste
Lumea 'ntreagă-l călăreşte,
Numai să-l priviţi, Vĕ cer:
Oare nu-i drumul de fer?!
Păsĕruica cea măiastră,
Ce povestea la fereastră:
Nu-i sirma ce duce 'n lume
Veşti-poveşti la ori-ce nume?!
Ear bălaurul cel mare
Ce 'n lume parechiă n'are,
Care când clipeşce-odată
Toată lumea-i luminată:
Oare ce-i acel bălaur,
Crai avut cu munţi de aur?
Cu oşti mari, puse sub arme,
Cu ţări pline de casarme!...
Nu! — Bălaura-i mai mare,
Nici că are asemănare! —
Limba lui cea lungă 'ntinsă
E noaptea lumina aprinsă!

Copilul cel din cenuşă,
Cu mâţele după uşă,
De fraţii să-i huiduit,
De lume batjocurit
„Cenuşotca" poreclit,
Când din curte 'ncăleca,
Şi ca vêntul să 'nălţa
La faţa 'mpĕratului
Din virful palatului:
Oare cine-i acel june
Cu aşa titlu fără nume?...
E Românul dela munte,
Ce-a făcut din vremuri punte
Şi-a trecut în falnic sbor,
Cu credinţă şi cu dor
Peste munţi şi preste stânci
Peste-a văile adênci
Strigênd oardelor barbare:
Loc! — celui cu luminare;
Loc! — celui ce nu se teme
Nici de duşmani, nici de vreme,
Nici de-a lumii 'ntregi săgeţi:
Ca-i Român cu şepte vieţi!

Cale 'n lume ne-am deschis,
Lumina minţii ne-am aprins,
Din colibă ne am mutat
In acest falnic palat!
Sus deci acum mic şi mare,
L'al sĕu lucru fie-care!

După lucru, osteneală,
La casa naţională
Să ne-adunăm să jucăm
Si din graiu să cuvîntăm:
Haideţi fraţi să ne iubim
Horă mândră să 'nvirtim!

Tinerimea să 'nflorească,
Domnul Oncu să trăiască
Intru mulţi feriCiţi ani.!! —

Nicu Stejărel

Imn la botezul Domnului.

In marginea râului,
In apa Iordanului;
Vedem lucruri minunate,
De toţi sfinţii lăudate.

Aci Christos in Iordan,
Se boteza de Ioan;
Astăzi şi sfîntul Ioan,
Vine către Iordan.

Şi dacă s'apropia,
Domnul Christos i graia;
Lase Ioan, ... botează,
Şi vină de ... botează.

O! mielul lui Dumnezeu,
De carele doresc eu;
'Mi-'mi trebue botez,
Cu tine se mĕ luminez.

Dar eu nici cum nu cutez,
Să îndrăsnesc să te botez,
Cum pot eu să îndrăsnesc
Că sunt un om pământesc.

Cum să m'apropiu de foc,
Că nu pot să stau în loc,
Nici să caut în faţa ta,
Dar încă a te boteza.

Căci earbă uscată sunt,
Şi voiu arde pe pămênt;
Domnul Christos a grăit
Către Ioan cel iubit:

statat cumca reu mergu afacerile si totusi domnul Cosma in decretul seu numai de mine au pomenit. Rancor personal si aplicare spre calumnia este acea a lui pornire, căci in adunarile conduse de Dsa totdeauna are ceată de cointeresati, dar in acea adunare tot nu au aplaudat pre Fritz Schmidt si nici preşedintele adunarei nu 'l-a putut lua sub scut, precum se vede din decretul D. Cosma, de orece saşii dela Concordia pentru aceia doriau din virvul limbei sesi dea dimisiunea. Increderea directiunei data slusbasilor Concordiei s'a ispravit in mod rusinos de păgubitore pentru interesul actionarilor.

E ceva fenomenal in societatea romanesca ca in 5 ani se se nimicésca un capital de 200.000 mii corone. Ajunsau omeni de cifre la gramada de bani si o au imprasciato in tote parţile. Mai antaiu cumperara dela curtea unui *grofu* din Cricau vin de *56 mii corone*, éra marfa acesta imbiata de catra romani *fu respinsa*. Datu-sa credit la caţi pierde vara si la jidani de unde nu vor mai vedea parale. Pornirea acésta spre risipa a fost sprijinită prin creditul nemarginit cel capatau dela Albina, care pre langa percente anticipative au consumat si putinul venit real — de orece marfurile cumperate pre bani imprumutati zaceau si zacu in magazinile Concordiei, dar amanet pentru Albina. O gospodaria ca acesta nicairi nu se va afla, mai ales daca consideram si aceia, ca omenii dela Concordia cu vedita paguba a actionarilor fora neci un scrupul scariţau cât de jos preţiurile marfei in butul firmei altfeliu condusa, Misselbacher. Cine i a indreptaţit la o atare concurenţă? Ce pot respunde Sasii domnului Cosma?

Dechiaratiunea domnului Cosma publicata in Nrul a „Tribunei Poporului" nu se pote privi de o aplanare a calumniei, cuprinsa in scrisorea data celor trei sasi, cu acaroru lucrare s'a ingropat o societate comerciala acarui sorte era mai favorabila daca era de sine statatore, scutita de influinţa omenilor si banilor Albinei. Asa se vede ca tocma omenii deţinetori a conducerei afacerilor Concordiei or fi avut mai puţine actii de a societatii, ca se o lase a se prabusi in modu aşa de tristu si pagubitoriu pentru zeci de ani, intru a potea insufla increderea barbatilor romani la o atare intreprindere.

Acestea li-am scris pentru onoratul publicu cetitoriu spre orientare şi apretiarea conduitei d. P. Cosma din Sibiiu, care in fudulia sa dupa ce teau pagubit de bani se demite, si la calumnia personei, care s'a folositu de dreptul seu c'a actionariu.

Rubin Patitia,
advocat.

Din Ţeara Bêrseĭ.

Multe plângerĭ s'au dus din partea Hermănenilor la Sibiu fără de a căpăta vre-un resultat bun. — Dacă numai a 10 parte ar fi primit Excelenţia Sa din epiostolele Hermănenilor, astă-zi nu se întêmplă ceea-ce s'a întêmplat, ura care a domnit intre preot şi popor. Dacă Inalt P. S. Sa nu ar fi ascultat pe Stan sau pe Bran, poporul din Herman nu ar fi fost silit se incuie biserica, şi earăşĭ poporul nu ar fi cerut dela ministru preşedinte Szell telegrafice se le facă dreptate. — Dar nicĭ parochul nu avea curajul a o descuia cu un lăcătuş şi poliţist sf. biserică şi tot odată nu ar fi adus parochul jendarmiĭ seara se infrice poporul maĭ ales femeile şi copiĭ. — Cea ce s'a întêmplat in Herman, nu s'a întêmplat nicĭ odată in Diecesa Transilvaniei. — Căcĭ dacă aĭ numai un neam cât de mic in consistor face mai mult de cât intreg consistoriul.

Avem dovadă vie inaintea ochilor şi putem documenta căci secretariul consistorului Dr. Ghiţă Proca face mai mult de cât m. consistor intreg. Căci când vine acasă la Rêşnov aleargă preoţimea cu jalbe ca la un al doilea Mitropolit in Rişnov. — Rugându-l să se îndure că pe cutare cantor să-l suspendeze, pe cutare învĕţător să-l strămute, pe cutare preot să-l facă cu brâu roşu. — Dr. Proca a promis sus şi tare că după rentoarcere acasă are să le facă pe plac tuturor. Asifel de lucruri se întêmplă in Diecesa noastră de o bucată de vreme, căci Inalt P. Sa se increde mult in Dl Proca. —

De ocamdată destul, — Braşov 1903. v.

Călătorescu.

Păpuşile reuniunii agricole.

(Act de recunoştinţă).

Când cu esposiţia noastră industrială am fost arătat intenţia ce avem de a intregĭ colecţia de păpuşĭ cu esemplare din ţinuturĭ româneştĭ încă nerepresentate.

Stăruinţele noastre au avut de urmare, că doamnele Ioana Rebega şi Raveca Manta au luat asupra lor greaua sarcină de a costuma păpuşa, ce le-am fost imbiat întocmaĭ după portul din Gurariului (comit Sibiiu). Generoase, foarte îndemânatice şi inspirate de nobilul zel cum sunt aceste doamne, de prevĕzut era, au isbutit să costumeze păpuşa decum nu s'ar fi putut maĭ nimerit. Portul acesteĭ mândre păpuşĭ lucrat întocmaĭ după al ţĕrancelor din Gurariului, e vrednic de admirat.

Nu maĭ puţin isbutită şi drăguţă e păpuşa, pe care o au costumat vrednica şi zeloasa preoteasă din comuna Marpod, d-na Maria Bologa, dimpreună cu doamna preoteasă M. Bologa sen. şi cu ajutorul unor harnice ţĕrance aparţinĕtoare „Reuniuniĭ femeilor române din Marpod".

Aceeaşĭ se poate zice despre o a treia păpuşă frumoasă şi foarte interesantă, gătită prin câteva femei şi fetiţe tot atât de harnice in frunte cu vrednicele doamne Zea Dan, soţie de primar şi Eufrosina Ruca, soţia învĕţătoruluĭ, toate de Rucar (comitatul Făgăraş).

Pentru aceste costumări anevoioase şi costisitoare, subscrisul birou in numele reuniuniĭ noastre agricole esprimă amintitelor doamne cea maĭ călduroasă mulţumită.

La esposiţie avurăm 12 păpuşĭ. Prin adaugerea alor treĭ, colecţia noastră numĕră astăzĭ 15 păpuşĭ, una maĭ chipeşă şi isbutită ca ceealaltă şi representând fiecare un port deosebit din tot atâtea ţinuturĭ.

Pregătirea cunoscutelor albumuri căşunează reuniuniĭ noastre grele jertfe băneştĭ, ceea-ce insă nu ne poate opri de a cumpĕra şi in viitor păpuşĭ marĭ, pe carĭ bucuros le îmbiem cui ar bine-voi să ia asupră-'şĭ sarcina costumăriĭ pe spesele sale.

Din comitatul Sibiiuluĭ avem păpuşĭ costumate deajuns. Cu atât maĭ binevenită va fi costumarea in portul din comitatele şi numĕroasele ţinuturĭ încă nerepresentate.

Cu această ocasie iertat fie-ne să destăinuim tristul fapt, că apelul nostru in causa albumurilor n'a găsit răsunetul cu drept cuvênt aşteptat. Renoim dar' rugarea, ca in scopul copiăriĭ să ni-se trimită de pretutindenea (afară de comitatul Sibiiu) cusăturĭ şi ţesăturĭ frumoase şi originale, precum: cămeşĭ,, iĭ, invĕlitoare, covoare, ştergare, merindeţe, feţe de masă, culmi etc.

Sibiiu, 26 Ianuarie n. 1903.

Biroul „Reuniuniĭ române de agricultură din comitatul Sibiiu".

D. Comşa, pres. *V. Tordăşianu* secretar.

Concert în Făgăraş.

Mult pot puţiniĭ buni impreună.

Acest adevĕr mi l-a sugerat concertul arangeat de societatea „Progresul" din Făgăraş.

Din atarĭ preocupaţiunĭ a rĕsărit şi societatea „Progresul" din Făgăraş. El ca toate instituţiunile noastre similare a fost fĕtul unui entusiasm spontan; dar curênd după naştere fost-a învĕlmit in negura nepasăriĭ, aşa că nu e mirare că faima luĭ nu a depăşit in afară. Dar, oamenĭ noĭ, d-u timbru nou uneĭ instituţiunĭ. Numaĭ aşa ne par explicabile surprinderile ce ni le-a făcut societatea „Progresul" in ultimul timp. Graţie entusiasmuluĭ bărbaţilor carĭ acum au in mânile lor destinele acesteĭ societăţĭ, bărbaţĭ carĭ nu cruţă nicĭ timp, nicĭ muncă şi nicĭ jertfe, o vedem inălţându-se şi tinzênd a deveni un luminos far, menit a cuprinde cu razele sale intreg şesul oltean. Şi suntem indreptăţiţĭ a crede aceasta, când privim zelul neobosit cu care conducĕtoriĭ eĭ nu intrelasă nicĭ o ocasiune când numaĭ ar puté procura celor din jurul lor, câte-va clipe de fericire ear pe ceĭ maĭ le departe aĭ atrage la eĭ, ca apoĭ toţĭ formând un grup, in care duchul păciĭ şi al inţelegeriĭ să se reflecteze, să pună baza uneĭ frumoase sociale in acest ţinut.

Acum o producţiune teatrală, altă-dată o serată, apoĭ un concert iată drumul pe care mergând maĭ uşor pot desvolta o viaţă socială, şi a o ridica la nivoul cerut.

Şi că in adevĕr munca neobositilor conducĕtorĭ incoronată cu succes este, voĭ schiţa sĕrbarea ce a avut loc a 3 zi de Crăciun, când „Progresul" a arangeat un concert esecutat de un grup de teologĭ.

Dar acum să pun frâu gândiriĭ recĭ, şi să imĭ rechem toate sentimentele şi impresiunile, ce m'au stăpânit in sara aceea. Curiositatea, de a asculta nişte diletanţĭ străinĭ, setea de a gusta câte-va momente acordurile dulcĭ ale musiceĭ, mĕ impinse de timpuriu in sala frumos iluminată din hotelul Lauritsch. Publicul deja adunat imĭ dovedi că nerăbdarea nu mĕ stăpânea numaĭ pe mine.

Fiorĭ de mulţumire sufletească mĕ cuprinse, când aruncând o privire asupra celor asistenţĭ, putui semnala şi oaspeţiĭ veniţĭ din depărtare, străinĭ, ca vice-comitele şi inspectorul şcol. s. a. In schimb, zadarnic am căutat să observ pe dignitariĭ nostri bisericeştĭ. Maĭ ştĭ; mi-am zis, poate o fac din esces de oficiu, căcĭ canonele interzic feţelor bis. cercetarea concertelor şi apoĭ voesc poate sfinţiile Lor să păzească odată strict prescrierile canonice.

Din aste meditaţiunĭ am fost intrerupt prin ivirea pe scenă a tinerilor diletanţĭ. Dela primele acordurĭ simţitam că inaintea noastră aveam un cor, care in ce priveşte disciplina in arta musicii nu lasă de dorit. Intonă o colindă, frumoasă rĕmăşiţă a trecutuluĭ nostru religios, şi dovedi că cu toată cultura ce care ne place a ne mândri, să nu alungăm aceste imnuri ale naşteriĭ mesiane, căcĭ incă ne pot fi isvor de nobile nisuinţe. Ultimele echouri să perdură in sgomotoase aplause ear tineriĭ diletanţĭ postându-se din nou, esecutară cu mult sentiment clasica bucată „Corul plugarilor". După energicul apel la unire din aceasta bucată nu putea urma ceva maĭ potrivit, ca gingaşa

Vină Ioane şi cutează
Şi vină de mĕ botează,
Vină şi nu te mira,
Că aşa-'mĭ este voia.

Atuncĭ Ioan a cutezat
De mâna 'şi-a ridicat,
Pe Christos l-a botezat
In Iordanul cel curat.

In ceasu ce s'a botezat
Iordanul s'a inturnat,
Dară ceriul s'a deschis
Pe Christos raze a 'ntins.

In ce ceas s'a botezat,
Pe noĭ toţĭ ne-au invĕţat,
Evangelia s-o ascultăm
Legea luĭ să n-o călcăm

Azĭ raiul cel incuiat,
Prin botez s'a descuiat;
Azĭ Adam s'a deslegat,
De blăstĕm şi de păcat.

Azĭ Adam s'a bucurat,
Că Zapisul i-s'a spart,
Azĭ noĭ ne-am câştigat;
Locul cel maĭ desfătat,

Mărire sus luĭ Dumnezeu
Pentru iubit fiul sĕu,
De acuma până in vecie
Mila domnuluĭ să fie.

Din Maramurĕş.

Poesiĭ.

(Din Zorlenţul-mic.)

Dragĭ câşlegĭ bine-aţĭ venit
Că de mult v'am tot dorit
După voĭ am suspinat
Şi de mult v'am aşteptat
De acum voĭ feciorĭ şi fete
Ear puteţĭ trage nădejde,
Că şi eu am tras destul
De mi negru sufletul.
Poate c'am fost blăstămat
Să rĕmân de ris la sat
Orĭ am fost tare urit
Cum nu-ĭ nime pe pământ
Că altcum m'aşĭ fi insurat
Pân'acuma n'aşĭ fi stat
C'or trecut câşlegĭ destule
De când eu am fos tot june.
Este ceva la mijloc
Orĭ sunt eu fără noroc
Fost-am la descântătoare
Şi'am căutat la vrăjitoare
M'or vrăjit m'or descântat
Dar' tot leac n'am maĭ aflat.
Aşa-'s fetele bogate
Fie cât de nespălate
Tot sunt mândre şi lăudate
Fie toante şi urite
Tot is mândre şi iubite
Fetele cu mult'avere
Să 'ntrec peţitori la ele
Unul iese altul vine
Unul astăzĭ altul mâne
Unul spune dămĭ-o mie
Că am casă şi moşie
Altul zice ba la noĭ
C'avem vite vacĭ şi boĭ
Pământ mult capre şi oĭ
Dar' când n'au părinţi avere
Fetele's de neamurĭ rele
Şi apoĭ vezĭ că viţa rea
Tot omul fuge de ea
Ard-o focul sĕrăcie
Că ea n'are omenie
Că nu-ĭ floare de vinzare
Cu ea' pierĭ in tĕrgul mare
Dar' averea-ĭ blăstămată
In tot locul îĭ căutată
Dacă vezĭ un om bogat
E cu minte şi 'nvĕţat
Dacă vezĭ un om bănos
Cela-ĭ mândru şi frumos.
Foaie verde de mohor
Mi-ar plăcea să mĕ insor
Mi-ar fi drag să i-au o fată
Şi frumoasă şi bogată.
Dar' nicĭ eu nu sunt bogat,
Ca bogatelor să plac
Şi nicĭ nu sunt dor frumos
Nu le pot fi drăgostos
Las' că-'mĭ caut eu de oĭ putea
Care o fi de seama mea
Orĭ urită orĭ sĕracă
Dar' să-ĭ plac şi ea să-'mĭ placă
Că şi asta îĭ prostie
Să cauţĭ tot la bogăţie
Iĭ prostie 'ncornurată,
Dar' o poartă lumea toată
Când să 'nsoară fie-cine
Caută 'n satele vecine
Care fete-s mai de frunte
Şi au zestre câte sute?
Ear' de fata cea sĕracă
Nime nicĭ nu maĭ intreabă.

Compuse de: *Nicolae Ţucu,*

Dragoste cu vrăjiturĭ.

De

Lică din Sibiiu.

(Urmare).

De multe orĭ era ceartă in casele lor numaĭ din pricina că feciorul şi fata nu se puteau duşmăni.

Şi cum s'ar putea să se duşmănească eĭ care se iubeau cu cea maĭ sfântă dragoste. Babele se urau şi purtau cea maĭ mare duşmănie una pe alta şi intre copiiĭ lor să fie dragoste! Nu-ĭ acesta un lucru de mirat? Ba da! Dar dacă află babele de dragostea lor, ce se va alege din eĭ? Nimic! Iĭ omoară babele nu altceva. Norocul lor numaĭ, că nu-ĭ ştiau. Nu se intâmpla ceva in satul lor orĭ in altul vecin, ca [illegible] nu ştie, dar de aceasta dragoste nu ştiu nimic. Eĭ se iubeau de mult cine maĭ ştie de când să zice că chiar de micĭ copiĭ. Intr'o noapte luminoasă eĭ au stat afară şi au jurat că numaĭ moartea îĭ va puté despărţi. Erau cu minte amândoĭ şi inţelegeau ce insemnează un jurămênt şi se ţineau de el. Teama lor era numaĭ ca să nu ajungă la urechile mamelor lor, că atuncĭ e rĕu că orĭ cât au incercat eĭ să le impace era tot in zadar. Eĭ nădăjduiau că se vor căsători numaĭ după moartea lor. Dar nu, nu se putea ca mamele lor să nu afle.

Intr'o seară in şezătoare Ileana neavênd de lucru să pune şi să ceartă cu o blĕstămată de fată. Atâta i-a trebuit. De-odată fata aprinsă de mânie şi-au strâns fusele şi fără ca eĭ să bage de seamă a eşit din casă s'a dus şi la mama luĭ şi la

compositiune a luĭ Porumbescu „A căzut o rază lină“. Acordurile dulcĭ, adeseorĭ dureroase ale orchestriĭ, ce acompania pe solistul G. Vasu, erau de natură a te dispune spre o reverie plăcută de frumoase amintirĭ. Mult nu am putut trăi in această lume de visu ĭ, căcĭ reamintirea vitejieĭ armelor române din „Hora dela *Griviţa*“ schimbă cursul sentimentelor noastre. Piesa a fost simţită. Să părea că grupul de cântăreţĭ sunt veniţĭ aievea de pe câmpul de luptă; şi acum îşĭ spun faptele săvîrşite în jurul Griviţiĭ. Aplausele nesfîrşite, carĭ au necesitat repetarea pieseĭ, au dovedit că ne ştim încă însufleţĭ de trecutul nostru glorios.

Urmă după „Fântână cu 3 isvoară“ „Cântec poporan o compositiune foarte drăguţă a d-luĭ A. Bena. Dacă până acum viaţa noastră sentimentală fusese puternic sguduită; prin varietatea impresiunilor ce am primit, apoĭ „cântec poporan“ prin caracterul său uşor şi şăgalnic chiar, a fost un motiv bine venit de a ne recrea puţin. Şi ne-a cucerit, căcĭ furtuna de aplause făcu să se repeteze.

In „dorul instrăinatului“ am putut vedea sau maĭ bine zis simţi efectele miraculoase ale musicii. Această bucată; prin faptul că a fost frumos esecutată: a acţionat asupra sufletuluĭ meu maĭ mult, decât ar fi putut face maĭ multe discursurĭ despre iubirea locului natal.

Intre aplause frenetice au părăsit tinerii diletanţĭ, după repetarea punctuluĭ final şcena eară harnicul dirigent a primit din partea d-luĭ vice-comite şi alţĭ honoraţiorĭ sincere felicitărĭ pentru deosebitul succes.

Şi eu o constatare frumoasă cutez a face. Trebue să sulevez rolul frumos ce şi l'au insuşit eleviĭ seminarialĭ. In organismul nostru cultural incep a deveni un factor tot maĭ pronunţat; căcĭ fără a avea marĭ pretensiunĭ, tind in acolo, ca arta şi frumosul să se familiariseze in cercurĭ cât maĭ largĭ. Nicĭ nu îşĭ dau sama, că atuncĭ când răsbat ţinuturile noastre pentru a-'şi satisface nişte trebuinţe proprii sufleteştĭ, indeplinesc şi o operă de civilisaţiune.

Până târziu in spre ziuă, durat-a dansul şi petrecerea animată, când depărtându-mĕ şi rechemându-mĭ impresiunile avute, mi-au revenit in memorie cuvintele din o macsimă indică, pe carĭ le închin atât conducătorilor „progresuluĭ“ cât şi tinerilor diletanţĭ:

Mult pot puţiniĭ bunĭ impreună.

Lupşa.

PARTEA LITERARĂ.

O seară în poveştĭ
sau
Lumea schimbată.

Comedie într'un act.

De

Emanuil Suciu.

(Urmare).

(Simion se aşează lângă Toma aprinzându-'şĭ pipa, ear Cioanţa soţia luĭ Toma ciocăne în uşă).

Dochia: (veselă) Intră!!

Simion: (crezând că cătră el zice ceva) Ha! (văzând că Dochia nu'ĭ are grija luĭ se adresează cătră Toma) Dă aĭ iască bună, mĕĭ cumetre?

Toma: Am — am, cum zic, numaĭ tăbae să avem, (Cloanţa intrând pe uşă se miră de poveştile ce'e tarĭ ale bătrânilor şi zice cătră Dochia — bună seara.) apoĭ de foc nu ducem grijă că de ala'ĭ destul dela Dumnezeu drăguţiu, că de nu — am îngheţa de frig.

Dochia: (printre vorbele bătrânilor). Mulţumesc D-tale, cumătră; trecĭ şi şezĭ, bine zău că viĭ, că de nu cu bătrâniĭ eştia mĕ maĭ muia somnu, că cu eĭ nu poţĭ povesti ca cu omul, că care de care'ĭ maĭ surd.

Toma: (dând cu ochiĭ de Cloţia) Eacăt-o şi asta'ĭ aci.

Simion (tresare ca din somn): Eĭ să fi sănătoasă cumătră! Acum pune lemne pe foc tu Dochie, să fie focu bun. — D'apoĭ dintr'alte ce maĭ ştiĭ? ce veste nouă ne aducĭ că voĭ muerile le cam ştiţĭ.

Cloanţa: D'apoĭ ce noutăţĭ să maĭ ştim decât, că sa stricat nunta luĭ Toader cu Safta din deal.

Simion: (zimbind) D'apoĭ?

Cloanţia: Eac' aşa, — că zice Toader că el n'o va lua aşa fără haine, fără covoară, să fie de rîsu satuluĭ.

Dochia: D'apoĭ drept şi are zău, că uite fetele care se măritică, ce maĭ hăineturĭ scumpe au: câte treĭ patru şurţe de mătasă şi năfrămĭ cu câte 7—8 zloţĭ; da, zău, ea-'ĭ cam..... nare năfrămĭ d'-elea marĭ numaĭ pe aĭ cormojie.

Toma: Hahaha! pe vremea noastră, mĕĭ cumetre, nicĭ preoteasa popiĭ n'avea atâtea ţioloabe pe ea ca aĭ' maĭ săracă fată de azĭ; acuma toate 's cu forfoiu în cap, cu părul în frunte retezat şi înbârligat ca coada la răţoiu; — acuma când te intâlneştĭ cu una, nu ştiĭ tu preoteasă-ĭ, dăscăliţă-ĭ orĭ ce doamnă 'i.....'i pace, 'i pace, că acuma toate 's doamne.

Cloanţa: D'apoĭ trebue să-'şĭ facă zău, trebue să se ţină de lume că de nu — iĭ de rîs, că uite altele ce maĭ hăineturĭ scumpe îşĭ fac.

Dochia: Ba să-'şĭ facă zău dacă vrea sĕ se mărite, că prost va şi fi Toader de o va lua numaĭ aşa.

Simion: D'apoĭ eu pe tine cum te-am luat cu iia aĭ' de fuior şi cu o zeche de lână îmbrăcată.

Dochia: hahaha prietine, că acuma nu-'ĭ cum ştiţĭ voĭ ca prin 48 — şi înainte de loagăr; — acuma s'a schimbat lumea, acuma îs altele.

Simion: hahaha! (zimbind) Apoĭ dacă lumea s'a schimbat, de ce îşĭ schimbă şi femeile portu? nu pot sta tot aşa pe cum au fost cu haine româneştĭ, orĭ trebue să-'şĭ cumpere haine de elea şvaiţăre cu parchet, orĭ cum le maĭ ziceţĭ?

Toma: (rîzind) hahaha! aia-'ĭ drept, că numaĭ acum Duminecă am văzut nu ştiu a cuĭ fată aşa şvaiţăr cum zicĭ, da unde nu mi-să scutura şi sărea colea ca o turcă, cu nişte haine altcum ca o preoteasă.

Simion: D'a nu te duce maĭ departe, uită-te numaĭ la fata luĭ Gavrilă purcariu din capu satuluĭ ce maĭ ţioloabe are pe ea, altcum ca o preoteasă, şapoĭ el cumpără cucuruzul încă din postul Crăciunuluĭ. că pentru dare iau vîndut deunăzile şi purcelu din coteţiu, dar' pe Sondra orĭ Manda cum sfântu ţi-o chiamă, ţi-o îmbrobodează în haine de elea scumpe ca pe o turcă, ba in păpucĭ de el galbinĭ ca pe doamnele dela oraş. Da pe vremea noastră nicĭ preoteasa lu Jovu pătrupop nu era faĭ' cu cisme de capră şi cu crătinţia roşie şi în cap cu legătoare, da cine era ca eĭ cu ciurzĭ de boĭ şi averĭ maĭ în jură ăsta?... Da azĭ 'ĭ mândrie mare.

Clanţa: (cătră Dochia) Par'că's proştĭ, lasă 'ĭ să zică ce le plăc că eĭ cred că şi acuma 'ĭ tot aşa nu văd că sau schimbat lumea.

Dochia: Ba stăi să-'l întreb: (tau cântă Simion). Dapoĭ tu zice te-aĭ mândrit şi ţi-aĭ cumpărat cisme, zice n'aĭ rămas tot cu opincĭ ca când eraĭ june?

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Gârgăriţa (lalandra gramaria).

De multe orĭ economul îşĭ aşează grâul curat în granarele curăţite, aerisate şi totuşĭ colea primăvara când voeşte a'l vinde vede că maĭ jumătate este mâncat de gârgăriţa. Îşĭ frământă capul, că Doamne sfinte acum a ajuns gârgăriţa în grâul luĭ căcĭ doară când l'a curăţit, n'a văzut nicĭ urmă de ciuma asta, apoĭ cu grâul doară de pe câmp n'a venit?

Multe cugete de acestea îl frământă pe un econom, care a dat, de pacoste cu gârgăriţa.

Cred că fac servicii poporuluĭ nostru dacă voĭ descrie insecta aceasta maĭ pe larg arătând cum să desvoaltă cum ajunge în grânarĭ ş'apoĭ cum ne vom putea feri de ea.

Gârgăriţa este un animal (insectă) mic abea de 4—5 mm. de lung încât abea să poate observa, când sunt în numĕr maĭ mic, sporindu-se însă le putem observa cum umblă prin grâu avênd coloare neagră schipicioasă. Capul eĭ să termină într'o tromba, la capătul trombeĭ aflam gura ear de laturĭ ochii şi autenele (mustăţe pipăitoare). Larvele (o transformaţiune a insecteĭ) nicĭ ochĭ nicĭ picioare n'au. Gârgăriţa o putem numi animal de casă, pentru că ea numaĭ şi numaĭ în grânare apoĭ poduri şi hambare poate trăi, nicĭ odată însă în liber. Mulţĭ economĭ pe basa pracseĭ (presupus) afirm că gârgăriţa ar trăi şi pe câmp, după unii pe paiuĭ, ear după alţĭ în bobul grâuluĭ şi deja de pe câmp duce economul gârgăriţa acasa.

Că gârgăriţa nu să (tramspune) muta cu grâul de pe câmp în grânare ne documentează construcţia şi traiul eĭ. Gârgăriţa n'are aripĭ, prin urmare nicĭ sbura nu poate, are însă aripile acoperitoare acestea însă sunt concrescute. Picioarele nu şi le poate folosi cu iuţeală prin urmare nicĭ pedestru nu se poate transmuta în granare. Primăvara după ce am curăţit granarul vedem mişcânduse gârgăriţa ca ş'un punct negru. Atuncĭ ne putem convinge cum să poate mişca dintr'un loc în altul. Aşa dar nu trebue să poarte nicĭ un econom frică gârgăriţa aruncată cu sĕmânţa când-va să va reintorce. Altcum stăm cu prăsirea gârgăriţeĭ.

Poporul nost de regulă îşĭ aşează grâul sĕu pe pod sau în hâmbar sau poate chiar în căzĭ. Primăvara când podul sau locul unde îl ţinem să goleşte, fiecare econom strânge gozul, respective pravul amestecat cu boabe mărunţele, — rĕmăşiţa grâuluĭ — într'un cot al poduluĭ sau al locului unde l'a ţinut grâul. Colţul acesta totdeauna este maĭ întunecat şi chiar întunerecul acesta cu gozul dimpreună ne cauzează peritul. Aicĭ îl facem noĭ înşine culcuş gârgăriţeĭ. Ea îşĭ continuă aicĭ cursul vieţiĭ fără nicĭ un pericol, ne conturbată de nimenĭ.

Un econom care nu prea a avut gârgăriţă, în grâu va cugeta că e ceva sĕmânţă nefolositoare adusă de pe câmp când va vedea punctele negre prin goz. Când scormonim gozul rĕmas în pod, gârgăriţa cu viclenie rară se preface că e moartă, stă nemişcată cu picioarele contrase.

Uşor îl poate înşela în starea aceasta pe un econom, care nu-ĭ cunoaşte natura. Să o privim timp maĭ îndelungat şi urîndu-se de viclenia aceasta începe a umbla încoacĭ şi în

---

mama eĭ şi le-au povestit tot. Stau babele năuce şi nu le veneau a crede. De abia apucau să se spargă şezătoarea să vină miezul nopţiĭ şi să le vină copiĭ acasă. Sărmaniĭ de ceĭ ce îl aşteptau acasă.

Când s'au intors eĭ acasă de miezul nopţeĭ şi-au poftit noapte bună şi somn uşor unul altuia, apoĭ s'au despărţit. Numaĭ biata Ileana ar şti spune grozăveniile, ce s'au intâmplat în casa lor în noaptea aceea. Ce maĭ bătae a suferit sĕrmana.

Dimineaţa era cu faţa neagră de lovituri şi sgârieturĭ şi cu ochii roşiĭ de plâns. Cu toate acestea ea iubea pe Teodor şi jurase că numaĭ moartea o va putea despărţi de el. Mama acestuia încă nu s'a lăsat maĭ pe jos. Cum a venit acasă i-a sărit în cap. Nu ştia sĕrmanul ce insemnează lucrul acesta, dar el fiind bărbat nu o fată slabă, nu s'a lăsat să fie târmuit pe placul eĭ, s'a apărat.

Plângea însă şi el de mila Ileneĭ că pare, că cine-va îl spunea toată intâmplarea din casa eĭ.

Ce-'şĭ zicea baba Fira: Feciorul meu să iubească pe sĕrăcia şi beţiva de fată a Veroneĭ? Până trăesc eu nu! Aşteaptă tu că te fac eu de numaĭ gândindu-te la ea te ajunge greaţa. Doar nu în zadar îmĭ zice lumea vrăjitoare. Pare că sunt nebună să mă apuc la bătae cu tine, lasă că nu te joci tu cu mine. Pe Sluta Veroneĭ nu o veĭ lăsa tu.

— Orĭ te omor, orĭ te laşĭ de nespălatul Fireĭ, zicea Verona. Dar nu! dacă nu vreaĭ să mĕ inţelegĭ cu bine, nu vreaĭ să ştiĭ nicĭ de bătae şi îmĭ spuĭ mie verde în ochĭ că îl iubeştĭ? Aşteaptă numaĭ, că nu inzadar mĕ caută lumea intreagă pentru vrăjiturĭ.

Astfel se gândeau babele şi erau atât de iscusite în farmece amândouă, că într'adevĕr erau căutate. Ajunse timpul că îşĭ credeau ele lor. Credeau acum că ce vor boborosi ele din gură cu cuţitul intr un păhar de apă, aceea are să fie, de s'ar surpa pământul.

Şi astfel s'au pus şi una şi alta şi au cântat şi au descântat şi au făcut şi au desfăcut celor doĭ tineri de urît, ca să nu se poată iubi maĭ mult. Numaĭ Dumnezeu maĭ ştie câte necurăţeniĭ vor fi mâncat şi băut sĕrmaniĭ, descântece şi farmece dela cinstitele lor mame, dar tot inzădar, că eĭ se iubeau pare că tot maĭ mult. Din ce îşĭ cunoşteau unul suferinţele celuilalt cu atâta dragostea lor creştea.

Trecuse vre-o 4 sĕptĕmânĭ de când babele le pusese în mâncărĭ şi beuturĭ felĭ de felĭ de farmece ca să-ĭ despărţească şi să le fi spus orĭ-şi-cine că eĭ se iubesc încă, nu ar fi crezut nicĭ una, atâta incredere aveau ele în descântecele lor.

Astfel într'o seară fata aceia duşmană a dragosteĭ lor, cu inimă de câne s'au pus şi ear au colindat pela babe pe când erau numaĭ singure acasă fiind eĭ duşĭ în şezătoare. Le-au spus eară că se iubesc încă şi maĭ mult şi că aproape toată seara cât stau la şezătoare eĭ numaĭ tot în curte stau amândoĭ.

— N'am să maĭ crez fleacurile nimănuia, îşĭ zicea baba Veroana, după-ce a eşit fata, care-ĭ părăse, mĕ voĭ duce chiar eu la şezătoare astă seară, ca să mĕ incredinţez eu cu ochii meĭ dacă să maĭ iubesc, nu cred, că doar' eu le-am „făcut de urât“.

— Mĕ voiu duce şi voiu vedea cu ochii meĭ, îşĭ zicea Fira. Şi astfel fără să ştie una de alta băşbăiau amândouă ca nişte stafiĭ pe sub ferestrile şi prin curteaşezătoareĭ. Intr'aceea doĭ tineri es din casă să trag intr'un unghiu al curteĭ şi şopteau impreună. Baba Veroana îi zăreşte şi lin ca o momâie se apropie de eĭ. De odată aude îndărăptul eĭ mişcând. Să intoarce şi zăreşte prin intunerec o formă de om care se trăgea incet intr'acolo incătrău pornise şi ea. Aşteaptă şi de-odată se pomeneşe cu baba Fira dinaintea eĭ. Ca o tigroaică furioasă se repede la ea răcnind:

— Aha tu mi-aĭ fost, care aĭ umblat de-aĭ făcut să se iubească! Aşteaptă că te satur eu de inşelătoriĭ. Şi se prinseră la bătae, îşĭ sgăriau feţele, îşĭ smulgeau părul şi făceau spume la gură de mânioase. Ceĭ doĭ tineri auzind gemătul lor inăbuşit, alergară să vadă ce e. Când au fost în faţa lor au rĕmas amândoĭ incremeniţĭ de ceia ce vedeau. De-abia le au putut despărţi. Sărmaniĭ de eĭ ce îĭ aşteptau acum acasă.

— Să te fi ars focul dragul mameĭ zicea Veroana după-ce au ajuns acasă, tu mĕ omori cu zile. Nu maĭ aĭ nicĭ ruşine de oameni nicĭ frică de Dumnezeu.

Nu au făcut insă tot aşa şi baba Fira cu Ileana. (Va urma).

colo voind a se ascunde dinaintea ochilor scormonitorului.

In gozul acesta să prăsește gărgărița pentru nimicirea economului. Femeiușca își alege un bob mai sănătos și rozindu-l își face un cuib pentru oul său. Din ou iese larva albă, care nutrindu-se din rămășița bobului crește până la un timp, apoi se înpăpușează.

Acum începe creșterea gărgăriței și după 50—55 de zile își ajunge mărimea maximală.

O gărgărița oauě 60—65 de oauě și de primăvara până toamna ajunge 7—8 descendenți își poate închipui ori-cine într'un sezon câte pot spori. Vara sunt mai puține, colea toamna însă să sporesc în așa grad mare, încât grânul le este mic.

Nutrindu-se gărgărița cu grâu și fiind așa spornice câtă paguba pot face economului, și pe neobservate, căci numai în timpul ciuruitului ne putem convinge despre paguba ce o fac.

De cumva nu are gărgărița grâu de mâncat să îndestulește și cu secară, cucuruz, orz și când nu mai are ce roade, să întoarce și la ověs.

(Va urma). *Beliță.*

Soluțiuni saline pentru ceea-ce numesc francezii bain marie.

In multe casuri nu putem pune o substanță în contact direct cu focul pentru ca să se încălzească sau să fiarbă căci se poate altera prin aplicația directă a căldurei. Pentru a evita aceasta, substanța se pune în un vas, iar acesta în alt vas cu apă ast-fel că vasul cu apă vine în contact cu focul. —

Acest sistem de a ferbe în apă fiartă se numește la francezi bain-marie de la balneum maris, pentru că mai înainte se întrebuința apa de mare în vasul din urmă. — Pentru că în viitor vom avea de multe ori ocasie a întrebuința acest sistem vom întrebuința denumirea de ferbere în bae

Dacă baia este compusă din apă curată, aceasta ferbênd la 100, vom avea o temperatură deci de 100 grade.

De multe ori avem necesitate de o temperatură mai mare pentru a ferbe substanțele sau a le conserva, trebue atunci să întrebuințăm diferite sări pentru a avea acele temperaturi variate.

Ast-fel dacă punem în apă din vasul de pe foc:

Sulfatul fie cupru (peatră vânătă) căpătăm temperatura de 102 grade
cu Clorura de potasium căpătăm 102 grade
„ Alunu (piatră acră) „ 104 „
„ Borax „ 105 „
„ Clorura de sodium (sare de masă) „ 100 „
„ Clorhydratu de amoniac (țipirig) „ 112 „
„ Azotatu de sodă „ 117 „
„ Acetatu de sodă „ 122 „
„ Clorura de calcium „ 141 „
„ Clorura de zinc „ 160 „

La conservarea mazăreĭ, vorbind despra legume verzĭ, am și avut ocasia a aplica una din aceste date pentru a avea temperatura de 106 grade necesară acesteĭ conservărĭ.

Despre Siropurĭ.

Siropu simplu, adică un amestec de zahăr cu apă preparat în mod special, este baza tuturor siropurilor compuse. — Deci dacă avem un bun sirop simplu putem prepara fără grijă unul compus.

Să luăm 10 chilograme zahăr alb
6 litrurĭ apă
și un albuș de ou

Să bătem maĭ întâiu albușu de ou în apa toată, iar din aceasta să luăm un litru și să punem la o parte.— Restu apeĭ bătută cu ou, o amestecăm cu zahăru și o punem la încălzit pe un foc foarte slab. — Trebue să mestecăm continuu cu o spatulă (lopățică de lemn) și să nu lăsăm de loc să fiarbă până ce nu se va topi zahăru de tot. Imediat ce s'a topit zahăru lăsăm să fiarbă foarte puțin, slăbim iar focu și începem a adăoga puțin câte puțin apa cu albuș din litru ce am pus de reservă. — După fie-care umflătură luăm spuma după tingire și căutăm ca siropu să fie legat sau maĭ precis să arate 30 grade, lua areometru Beaume, pe când ferbe.

Dacă s'a legat siropu maĭ mult, ast-fel că trece de 30 grade, atunci se maĭ adaugă apă, dacă nu e de ajuns se maĭ ferbe.

La partea industrială voiu descrie areometru Beaume, instrument ce fie-care menajeră ar trebui să'l aibă imediat ce'și face un sirop, sau o licoare în casa sa.

Dacă s'a fert siropu de ajuns se strecoară prin o stofă de bumbac sau de altă materie, cu condiție ca să fie rar țăsută, să poată trece siropul și să rămână impuritățile pe stofă.

Acest sirop se pune în sticle bine astupate la răcoare și se conservă pentru a face diferite siropurĭ compuse.

Mulțĭ se vor întreba poate la ce au servit albușu de ou. Să le satisfac curiositatea, spunêndu-le că albușu adică albumina servește la clarificarea siropului, căci fără el ați avea un product foarte tulbure. — Este dar absolut necesar a se prepara în modul indicat și a vă servi de un vas de aramă.

Siropurĭ compuse sunt acele ce se prepară cu sirop simplu și în același timp cu disoluțiunĭ de substanțe chimice sau cu licorurĭ alcoolice, infusiunĭ, decocțiunĭ de materiĭ vegetale ș. a.

Siropu de portocală și alămâie se prepară disolvând (topind) zece grame de acid citric cristalisat (sare de lămâie sau săricică) în 20 grame de apă, și se toarnă această disoluție în 970 grame sirop simplu rece și se mestecă bine. — La aceste în fine se adaugă 15 grame de spirt de portocală sau de alămâie după cum voiți a prepara pe primul sau pe secundul. — Dacă ia locul de spirtu acestor fructe voiți a întrebuința esența atunci nu veți pune de cât câte-va picăturĭ

Spirtul de portocală sau alămâie se poate prepara foarte ușor de noĭ, luând aceste fructe și să le curățim ast fel ca să ridicăm numaĭ coaja colorată spre a ne servi, tot ce este alb, dedesupt trebue să rămână ne utilisat. — Să punem 250 grame din această coajă colorată în o jumătate litru alcool de 80 grade centesimale și să o lăsăm să șază bine astupată o săptămână. — După aceasta stoarcem ușor cojile și estragem alcoolu carele este spirtul dorit. Bine astupat în sticle se conservă indifinit.

Siropul de gumă arabică este o preparație pectorală a căruĭ întrebuințare este foarte bine cunoscută și util de a fi totdeauna în un menaj, se prepară ast-fel:

Se procură o jumătate chilogram gumă arabică în bucățele și foarte albă și se spală cu apă rece. Se pune pe urmă în o jumătate chilogram apă și se încălzește cât de tare pentru a se topi. Pentru a se topi maĭ iute se amestecă continuu. Se strecoară bine prin o pânză și când au eșit limpede se amestecă cu patru chilograme de sirop simplu care trebue să fie foarte ferbinte când se amestecă. — Se maĭ lasă după mestec pe foc până ce acest sirop va arăta 33 grade la areometru Besaume, fiind ferbinte. — Ajuns la acest resultat se lasă a se reci și se conservă în sticle.

Siropu de violete este unul din preparațiunile pectorale cele maĭ populare, inutil de a maĭ insista deci asupra virtuților sale speciale. — Să luăm un chilogram de petale (foiță albastră a floareĭ) de violete culese de curând și curate, și le spălăm în șese litrurĭ de apă foarte bine și să aruncăm apa după ce le punem pe un sifon sau pânza curată.

După ce se scurg bine de apa toată, le punem în a tingere bine spoită și turnăm peste ele apă fiartă curată până ce va cântări atât apa cât și petalele la un loc trei chilograme. — Punem tingirea să fiarbă în un vas cu apă (ferbere în bae) timp de 12 ore. — Se strecoară iarăși de două orĭ una după alta și se adaogă patru chilograme zahăr alb foarte curat și se pune iarăși să fiarbă încet în bae până se topește zahărul. — Se lasă să se reciască și se pune în buteliĭ.

Sirop de migdale (orjadă). Să se cumpere o jumătate chilogram migdale dulcĭ fără coajă și 150 grame zahar alb și 125 grame apă curată. — Pentru a opera maĭ lesne această pastă se împarte în opt părțĭ, și fie-care în parte se pisează separat, până ce devine un adevărat praf.

Se pun toate opt părțĭ la un loc în un vas și se toarnă peste ele 1500 grame (un chilo și jumătate) de apă. — Se strecură totuĭ prin pânză maĭ strânsă de cât tifonul.

Felurimi.

Ezitura cea mare a Nilului. La 11 Decemvrie 1902 s'a inaugurat marele reservor dela Assuan, care s'a început la 1898. E una din cele maĭ mari construcțiĭ în valea Nilului. Pentru Egipet chestia apeĭ e o chestie de viață. Agricultorul privește cu grije fiecare centimetru de urcare sau scădere a apeĭ Nilului, la vĕrsare. E apa mare va fi belșug și bogăție; e apa mică, va fi munca grea, recolta slabă și poate ruina. Nilul nu avuse numai apă, ci și îngrășămênt, sub formă de mal foarte fin, din munțiĭ Abesiniei, și care pus pe ogoare, le dă rodnice. Iarna e valea inundată, basinurile sunt pline ochiu și canalurile curg ca niște puhoaie; vara însă Nilul e un fluviu ce curge încet, canalurile sunt pe jumătate goale, pământul e crăpat și uscat și locuitoriĭ lucrează neîncetat de scot apă pentru holdele lor însetate.

Pentru această nevoie sunt zidite reservoriile. Napoleon I-iu a pus la cale construirea unui zăgaz maĭ la nord de Cairo, care dacă s'ar putea iriga în totdeauna tot Egiptul, ar fi un câștig de 75,000 000 de leĭ pe an, maĭ mult pentru țeară. Prin ajutorul zăgazului celui vechiu se poate uda regulat tot Egiptul de jos; pe când din cel de sus, abia se uda numaĭ a patra parte. Pe lângă aceasta astăzi stau neluerate din 6 250 000 de acre (1 acru=40½ ari) 500.000, căci apele Nilului nu ajung până la ele.

Pentru a înmagazina în vremea vĕrsăreĭ Nilului apa care curge de prisos în mare, și a se folosi la vremea uscăciuneĭ, s'a făcut un zăgaz de a curmezișul văeĭ Nilului, la sud de Assuan, în apropiere de templul cel vechiu dela Philae. Planul e al lui Wilcok. Lucrarea a fost grea. A trebuit să se clădească zagazul peste un fluviu, lat de ½ de mila englezească, și acest fluviu e timp de trei luni pe an, foarte repede și umflat. Trebue făcut un lac, care să se lase să treacă malul roș ase de roditor; de asemenea zăgazul trebuia să nu impedece plutirea pe Nil. Lucrările le-a făcut firma Iohn Airand Co.; s'au început în primăvara luĭ 1899 și la 12 Februarie 1899 s'a putut pune temelia. Lucrul a fost ușurat prin faptul că în doĭ anĭ dearîndul Nilul a fost foarte puțin mare, ceea-ce nu s'a maĭ vĕzut de 40 de anĭ; lucrarea s'a sfirșit deci aproape cu un an înainte de termin. Zăgazul e la 600 de mile la Sud de Cairo, și zidăria e de 465.000 de metri cubicĭ: lungimea luĭ e de ¾ de milă engleză. Are 180 de lătoace de apă prin carĭ pot curge 15.000 de tone de apă pe secundă. Grosimea luĭ e de 33 metri la basă; înălțimea cea maĭ mare, de 43 de metri. Pentru navigație e un șir de patru basinurĭ cu porțĭ despărțitoare. Reservorul dela Assuan poate cuprinde 1.000.006 de tone de apă. Când e nevoe de apă se poate da drumul din el unui fiviu de două orĭ maĭ mare decât Tamisa la Londra. Când fluviu merge umflându-se latoacele stau deschise; în Decemvrie le închid ca să seumreservorul; în vremea uscăciuneĭ se deschid după trebuință.

*

Paratrăsnete în anticitate. — Egiptologul Henrich Brugssh-pașa a tradus un numĕr de inscripțiĭ hieroglifice din vremea Ptolomeilor (vre-o 300 înainte de Hr.) din carĭ urmează ca templele egiptene aveau maĭ multe catargurĭ pe lângă ele, îmbrăcate cu arma pentru ale apăra de trăsnet. O inscripție dela templul din Edfu sună: „Aceasta e construcția înaltă de columne a zeului din Edfu, în capitala luĭ Horus luminătorul. Sunt catargurĭ așezate păreche la locul lor, ca să tae furtuna din înălțimea cerului...“

In alt loc se maĭ dă următoarea lămurire: „Catargurile de lemn ajung până la bolta cerului și sunt bătute cu aramă din țară“. La Dendera în Teba clădirile porțeĭ erau înzestrate cu catargurĭ înalte, ale căror vîrfurĭ erau îmbrăcaminte cu aramă, „ca să sfarme furtuna de pe cer“. Nu maĭ încape deci îndoială că pe vremea aceea se cunoștea însușirea acestor catargurĭ de a tăia, de a sfărîma puterea furtuneĭ, adică tocmaĭ că și noĭ ziceam acuma, că prin paratrăsnet se neutralisează electricitatea nourilor furtunoșĭ.

Cine a descoperit aceasta însușire? Grecii orĭ egiptenii? Probabil că Egiptenii a căror civilisație e așa de veche.

Ar fi de sciut, dacă templele cele maĭ vechĭ agiptene aveau asemenea paratrăsnete. De asemenea ar fi de sciut ce sciau în această privință Babilonienii.

Un lucru maĭ e sigur: că Etruscii (oopor semitic sau hămitic) sciau mijlocul de a coborî fulgerul din nori și că la Romani acest cult era cunoscut ca a luĭ Jupiter elicius, al luĭ Joie atras din cer. Se scie că Tullus Hostilius, după legendă, ar fi murit trăsnit pentru-că făcuse o greșeală de ritual la chemarea luĭ Joie din cer.

E deci lucru de crezut că multe descoperiri științifice făcute de preoți în antiticitate au fost ținute ascunse și apoi uitate, așa c'a trebuit să fie din nou descoperite.

Dare de seamă și mulțumită publică.

La apelul meu făcut către iubițiĭ meĭ colegi și amicĭ pentru ajutorarea văduveĭ învĕțătorese și orfanilor rămași după răposarea fostuluĭ coleg (învĕțătoriĭ) Aurel Popovicĭ, au colectat și contribuit până acu. a următoriĭ:

1. dl. Iacob Popa învĕțător a colectat dela următoriĭ M. Domnĭ: Elie Moga protopresbiter 1 cor; Traian Moga 1 cor. Teodor ? 1 cor; și Iacob Popa învĕțător: 1 cor; Toțĭ din Răbăganĭ.

2. Dl. Miron Olariu învĕțător. a colectat dela N. N. 1 cor; Alexiu Turcu învĕțător 1 cor; G. Turic preot 1 cor; Iustin Iancu preot 1 cor; Mi on Olariu învĕțător. 1 cor. Toțĭ din Otlaca.

3 Dl. Teodor Cherechean a colectat dela Iuliu Grofșoreanu învĕțător. 1 cor; Teodor Cherecheanu învĕțător. 2 cor. Ambiĭ din Galșa.

4. Dl. Ioan Crișan bravul învĕțător. a colectat dela: Gavrila Lazar preot 1 cor; Petru Goldiș 20 fil. Ioan Crișan învĕțător 2 cor; Floria Uncu epitrop 40 fil. Dimitriu Nădăban învĕțător. 2 cor; Aurel Varga preot 2 cor; Ioan Nădăban 20 fil. Ioan Buștea 2 cor; Simeon Paguba 10 fil. Iosif Berariu 20 fil. d-na Maria Martin 1 cor; Matkovcsik Mihaly 1 cor; Ioan Săbău perceptor 40 fil. Hajgató Géza 2 cor; N. N 60 fil. Sipos Terencz 1 cor; Méhes Gáspár căznar 5 cor; Kristóffy Arpad 1 cor; ? 1 cor; ? 1 cor Toțĭ din Socodor. —

5. Dl Paul Pop învĕțător. în Ciumeghĭ 3 coroane.

De tot a incurs 39 coroane 10 fil. Care sumă au predat'o văduvei din chestiune.

In numele familieĭ din chestie, viu și pe aceasta cale a le exprima marinimoșilor domnĭ donatorĭ cele maĭ vii mulțămite poftindule, să le dăruiască Dzeu viață îndelungată și fericită.

Miersig, la 16/20 Ianuarie 1903

Iulian Paguba.
învățător.

Mulțămită publică.

Ne putênd mulțumi în special tuturor celor ce mi-au condolat pentru moartea scumpuluĭ și neuitatuluĭ meu soț Iosif Birta fost preot în Iersig, vin pe aceasta cale a'mĭ aduce mulțămitele mele rudelor amicilor și cunoscuților carĭ au binevoit a participa la înmormântarea soțuluĭ meu și a-'mĭ condola.

Iersig, la 16 Ianuarie. 1903.

Silvia Birta
născ. Mircea.

RUGĂM

... toţi abonenţii restanţieri să ... voiască a plăti ce ne datoresc. Altfel, cu părere de rěu, dar vom fi siliţi să le suspendăm trimiterea ziarului nostru.

Adm. „Tribunei Poporului“.

NOUTĂŢI.

ARAD, 6 Februarie n. 1903.

De ce a fost decorat dl prim-ministru D. Sturdza. Am dat deja ... că dl D. Sturdza, prim-ministru al României, a fost decorat de Sultanul ...

Iată ce scriu chiar ziarele maghiare despre această decorare:

Guvernul român deja cu luni de zile înainte de aceasta a trimis marilor puteri ... notă diplomatică, *lămurind marile puteri ...ne* şi rugêndu-le să ia cu linişte şi ... re la cunoştinţă dispositiile din Macedonia ale guvernului otoman, dispositii ... şi leale cari tind la *treptata* reformă. ... puteri au primit punctul de vedere ... at în nota României. Drept recunoştinţă pentru acest mare serviciu ce I l-a ..., Sultanul a trimis luĭ *D. Sturdza* ... „Osmanie“ în *diamante*“...

•

Călětoria ţarului Rusiei. Din ... se scrie, că — după cum e informat ziarul „Figaro“ — guvernul francez va bineventa părechia imperială rusească, care în Aprilie va întreprinde o călětorie mai lungă pe ..., — la ţěrmurii Franţiei, întim... -o cu întreaga flotă a mării ... nord şi mediterane.

•

Krüger — greu bolnav. Krüger, fostul preşedinte al republicei Transvaalului, s'a îmbolnăvit greu. Medicii au constatat aprinderi de plămâni. După părerea acestora boala nu e absolut primejdioasă dar — din causa vîstei înaintate a lui Krüger — cei din jurul luĭ sunt plini de nelinişte.

•

Alegere. La balotajiul colegiului universitar din Bucureşti a fost ales senator ... *C. Nacu*, liberal, cu 41 voturi contra 32 obţinute de dl Titu Maiorescu.

•

In audienţă. O telegramă din Viena vesteşte că M. S. Monarcul Francisc Iosef a primit pe editorul român d. Emil Socecu în audienţă particulară. D Emil Socecu a ... Monarchului un strălucit album cu desemnele tuturor uniformelor militare ro... executate în stabilimentele sale. M. ... a admirat foarte mult arătând o mare ... e pentru acest dar.

•

Judecată în afacerea băncii din Sopron. Din Sopron se scrie: Tribunalul din Zalaegerszeg, delegat în afacerea băncii din Sopron, a publicat la 4 Februarie nou judecata. Au fost osândiţi: ... bilul Artur *Prohászka* pentru complicitate în faliment frandulos la *patru ani* ... *ctrie* şi cinci ani perderea oficiului, ...vszki Gyula pentru 95 casuri de defraudare şi cinci casuri de escrocherie la *cinci ani puşcărie* şi la 6 ani perderea oficiului, *Fridrich* Agost, *Kania* József şi ... József la o lună, respective 2 săptămâni închisoare, *Tliczring* Márton şi *Schneider* Nándor la o lună închisoare, *...schy* Sándor şi *Gebhardt* József la 8 ... închisoare şi la perderea oficiului pe ... an, *Zettl* Gusztáv la 1000 coroane amendă, *Prükler* Ignácz la 500 coroane amendă. Din pedeapsă s'a socotit lui Prohászka şi Vrchovschi câte un an, luĭ Fridrich Agost 13 zile din închisoare. Prohászka şi Urchovszki rěmân şi mai departe în închisoare. *Braunshier* Gyula a fost achitat. Judecata a fost apelată atât din partea procurorului precum şi din partea acusaţilor şi apărătorilor.

•

Logodnă. Tinerul Stefan Cadariu din Lugoj s'a logodit cu Ana Păunescu. Fie într'un ceas bun.

•

Moştenire de 800 milioane. Fireşte, nu la noi s'a făcut această moştenire frumoasă, ci în Franţa. Din Paris se scrie anume că un proces lung se apropie de sfirşit. La anul 1793 un francez cu numele Bonent revenind din India cu bogate comori a murit pe drum, pe o corabie a societăţii anglo-indiane d'atunci. Societatea a pus mâna pe comori, dar în aceiaşi vreme l-a avisat pe fiul defunctului să-'şi validiteze drepturile pe basa de atestate valabile. Fiul lui Bonnet însă nu şi-a putut legitima dreptul la moştenire, pentru-că documentele familiari dispăruseră în decursul marilor sguduiri ale revoluţiei franceze. După desfiinţarea societăţii anglo-americane, guvernul englez a continuat cu administrarea lăsămêntului, care azi atinge suma de 800 milioane de franci. Se pretinde acum că o femeie ar fi dat în urmă de documentele atât de mult căutate şi că vre-o 150 de persoane, — la atâţia s'au sporit moştenitorii lui Bonnet vor să-'şi validiteze drepturile la moştenire prin intrevenirea camerei, cerênd dela guvernul englez estradarea lăsămêntului.

•

Baronul Bánffy membrul casinei cazarilor. Doi membrii ai casinei din Lipótváros din Budapesta au recomandat pe fostul fişpan, president al Dietei maghiare şi ministru president, astăzi mareşal de curte, pe baronul Bánffy de membru ordinar al casinei. Toata lumea ştie, cum casina din Lipótváros este casina ovreilor bogaţi din Budapesta, cari între împrejurările de astăzi au cea mai puternică şi desastroasă influinţă asupra afacerilor publice din ţară. Inălţându-se Dumnezeu ştie prin ce minune pana la scauuul unui ministru president, prin liberalismul sěu fară seamăn ajuns-a să fie scos din acest post nalt între hohotele cetăţenilor de bine ai ţerii, de atunci închipuituţ paşă încercat-a toate mijloacele să ajungă de nou ministru president. După-ce nu i-a succes cu ajutorul reformaţilor de religia ovreiască să se înnalţe de nou, a crezut, că a sosit timpul sěu, când ficiorul a depus matura. Din acest moment adecă locuitorul din Bimbó utcza a început să surprindă lumea prin nişte articoli despre chestia naţionalităţiler. Stilul şi concepţia lor tradau în cea mai mare mĕsură pe omul cu pregătiri primitive în ale ştiinţei de stat, încât toată lumea era de părere că sunt nişte eserciţii ştiiare a băiatului sěu maturisant. Lauri nu i-a adus nici această deprindere. Acum i-se îmbie un nou mijloc. Precum ziseserăm e recomandat de membru al casinei susnumite. In perspectivă fiind o crisă de president aici se dă cu socoteală, că el are să fie president în locul ovreului *Dóczy*, care de mult ameninţă lumea cu abzicerea. In fine totuşi are să devină dar president, dacă nu al guvernului cel puţin al cazarilor, cari nu mai puţin conduc destinele ţerii decât guvernul supus în toate lor.

•

Sinucidere. En. Măcărescu, sub director la Banca Agricolă din Bucureşti, s'a sinucis, aruncêndu-se înaintea trenului din gara T. Măgurele.

Nefericitul a fost tăiat în două. Cavrul, a fost transportat imediat la Morga oraşului T. Măgurele unde procurorul local a început o anchetă.

Măcărescu lasă în urma lui 2 copii. Cauza nenorocirei i-se trage dela acţiunile Băncei de Scont pe care le-a cumpărat cu 280 lei şi care scăzuseră în cele din urmă la 250.

A fost un funcţionar cinstit până în ultimul moment când s'a amestecat în afacerea dela finanţe cu 17 bonuri.

Garanţia de 40 000 lei ce trebuia s'o depue când a fost numit casier general al Casei de depuneri, i-a fost dată în modul următor: 20 000 lei de către fostul casier general Ştefănescu, câte 5 000 lei de cât ă doi funcţionari superiori şi 10 000 de o rudă a sa.

Când a fost numit casier n'a avut nimic. A dus o viaţă cumpătată şi cinstită până în momentul când s'a încurcat în afacerea dela finanţe.

•

Ziaristic. A apărut în tipografia „Trib. Pop.“ *„Lumina* şi *Adevěrul“* revistă săptămânală, carea se va ocupa în deosebi cu traducerea legilor şi a ordonanţelor ministeriale. Redacţia şi administraţia în Sajtény (comitatul Cianad). Redactor responsabil *Ioan Roman*. Preţul de abonament pe un an 4 coroane, pe ½ an 2 coroane, pe ¼ an 1 coroană. O salutăm de binevenire şi-i dorim succes bun!

•

Distincţie. Dl Eugen V. Feller din Stubica, farmacistul de curte al Alteţei S. e. şi r. prinţul Filip de Bourbon, a primit medalia de argint al ordului crucii-roşii spaniole. — Acestuĭ ord înfiinţat de Regele Alfons XII îi aparţin profesori şi medici renumiţi şi e un ord oficial la curtea spaniolă. — Precum se ştie, Elsa Fluidul lui V. Feller se bucură de cea mai mare trecere nu numai aici în ţară, ci şi în străinătate.

Concursul Ministrului român de agricultură industrie, comerciu şi domenii.

— *Publicaţiune.* —

Se aduce la cunoştinţa generală, că urmând a se edita o serie de compendii pentru institutiunea lucrătorilor agricoli angajaţi la ferme şi pepiniere, Ministerul publică concurs pentru cele mai bune lucrări în ramurile agricole şi anume:

Agricultura.

Creşterea, înmulţirea, îngrijirea vitelor şi lăptăria.

Creşterea vermilor de mătase şi estragerea mătasei.

Creşterea albinelor şi estragerea mierei.

Cultura viei.

Fabricaţiunea şi conservarea vinului.

Cultura arborilor roditori.

Cultura zarzavaturilor şi a florilor.

Aritmetica agricolă, în condiţiunile următoare:

1) Lucrările se vor întocmi urmând în liniamente generale programele analitice publicate în „Monitorul Oficial“, Nr. 162 din 23 Octomvrie 1902.

2) Lucrările trebuesc făcute în termen cât se poate de populari potrivit cu priceperea absolvenţilor cursului primar.

3) Primirea lucrărilor manuscrise pentru acest concurs se închide la 1 Martie 1903.

4) Lucrările manuscrise vor trebui să fie presentate Ministerului, Direcţiunea Agriculturei în plic închis cu un motor pentru fie-care în parte.

Pe plic se va indica pentru-ce ramură e presentat, cu acelaş motto se va indica pe coală de hârtie, numele, pronumele şi adresa autorului.

Premiile ce acordă Ministerul pentru lucrările de mai sus sunt:

Pentru agricultură I 300 lei, II 200 lei.

Pentru creşterea, înmulţirea, îngrijirea vitelor şi lăptăria I 250, II 150.

Pentru creşterea vermilor de mătase şi estragerea mătasei I 200, II 100.

Pentru creşterea albinelor şi estragerea mierei I 200, II 100.

Pentru cultura viei I 250, II 150

Pentru fabricaţiunea şi conservarea vinului I 250, II 150.

Pentru cultura arborilor roditori I 200, II 100.

Pentru cultura zarzavaturilor şi a florilor I 250, II 100.

Aritmetica agricolă I 250 II 100.

Ministerul acordă pe lângă un premiu şi un numĕr de două sute broşuri.

Lucrările premiate remân proprietatea ministerului.

POSTA REDACŢIUNEI.

Am. f. Mi se pare că D-Ta nu te afli între cei interesaţi căci altfel n'aş înţelege de ce atâta rĕutate. Greşeli face omul tinĕr dar dacă e de cinste caută să le repare, şi eu sunt sigur că în casul de faţă toate se vor repara, de aceasta chiar şi eu voiu îngriji. Dacă eşti dintre cei interesaţi aceste am să ţi le spun, dacă eşti un rĕutăcios zădarnic ţi-aş vorbi.

Ab. 1903, Berecuţa. Dacă a fost rĕu chinezul, l'aţi rĕsplătit că nu l'aţi mai ales. Sa-l mai certi acum şi prin foaie, n'are înţeles. E de osindit însă că din resbunare, strică până şi fântâna:

„Somnul lui D zeu“.... Ai uitat să te subscrii şi să ne spui de unde e aceasta poesie.

T. Orga, Pecica. Nici noi dar nici D-ta să nu stai de vorbă cu acea fiţuică murdară din Timişioara. Cât despre cel ce şi despre un examen bun scrie rĕu în acea foaie, dispreţuiţi-l, cum e vrednic şi treceţi nainte.

I. A. Sascoci. S'a primit. Se va publica îndată ce va fi loc. Mai trimite.

Vasilie Filimon. Dacă o scoţi D-Ta ori alt cineva trimis de D-Ta la postă, nu eşti dator să plăteşti nici un ban.

I. M. Reciţa. Pira ce aveţi cu preotul, nu se poate publica. S'ar naşte ceartă. Aveţi D-Voastră autorităţi, cari poruncesc preoţilor. Dacă aveţi piră întemeiată, faceţi acolo arătare.

POSTA ADMINISTRAŢIEI.

Dlui P. R. în S. Intrebarea D-Voastră e intr'adevĕr nostimă. Toată suflarea românească ştie, că în Alba-Iulia a existat o filială a unei societăţi române, cunoscută sub firma „Concordia“ în Sibiiu. În ce priveşte filiala „Concordiei“ în Alba-Iulia, aceasta a liquidat ear' rafturile ei sunt de vênzare şi adecă: aranjament massiv complet de băcănie şi de textil în stare foarte bună, cu preţuri foarte moderate. Doritorii de a cumpĕra primesc desluşire dela dl director actual al „Concordiei“, dl V. Oniţiu, Sibiiu. Referitor la întrebarea a doua îţi spunem din esperinţă proprie, că te asigurăm şi îndemnăm călduros, să faci târgul.

Red. respons. **Ioan Russu Şirianu.**
Editor **Aurel Popovici-Barcianu**

Insertiuni şi reclame.

INVITARE DE ABONAMENT.

„BUNUL ECONOM“,

REVISTA PENTRU AGRICULTURA, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORĂŞTIE (Szászváros).

Cea mai ieftină şi totodată unica foaie românească în felul ei cu ilustraţiuni.

Costă:

pe anul întreg . . . . (2 fl.) 4 coroane
pe jumĕtate an . . . . (1 fl.) 2 „
Pentru România . . . 15 lei pe an.

Ctul. CASSEI DE PĂSTRARE POSTALĂ Nr. 10025.

— Numeri de probă gratis şi franco. —

Abonamente se plătesc înainte şi se pot face cu prima zi a ori-cărei luni.

898 1—10 *Administraţia „BUNULUI ECONOM“.*

Un iurist a. III

caută aplicare într'o cancelarie advocaţială. A se adresa la *Ioan Maior, Maros-Szent-Király* u. p. Nagy-Enyed. 895 2—3

O fată de român

cultă, bine crescută cu scrisoare bună, vorbeşte 5 limbi precum în vorbire aşa şi în scriere, caută aplicare în ori-şi-ce fel de cancelarie cu un salar lunar cât de moderat la început. Doritorii sunt rugaţi a se adresa la administraţia foii *„Tribuna Poporului“*.

O cucerire frumoasă.

Pe piaţa Oraviţii primul atelier de croitorie modernă îl are astăzi Românul *Alexa Perian*. Un meseriaş tinĕr, care în afară de întreg publicul inteligent din localitate, prin calităţi frumoase şi prestaţiunile sale uimitoare, a reuşit a-'şi lărgi cercul muşteriilor şi peste o parte întinsă a inteligenţii rom. din Sasca, Bozovici, Caransebeş, Lugoj etc.

Inregistrăm cu plăcere această minunată isbândă, din care să-'şi ia pildă meseriaşii noştri.

Primejdie de moarte

la o nuntă!

— O descriere adevărată după o povestire a lui Ioan Sinnreich din Komárom-Tarján. — Retipărirea oprită. —

Era după seceriș, noĭ ședeam într'o zi de Duminecă sub umbra unuĭ teiu naintea bisericeĭ cu bětrânul nostru învěțător, a căruĭ povestirĭ noĭ totdeauna bucuros le ascultam. Cu prilejul acesta ne-a povestit despre prietinul seu.

„Franț Groszbauer — zise el — era un om foarte plăcut și era jude comunal; avea două fete, dintre carĭ una era Măria, o fată de 18 anĭ trebuia să se mărite după ficiorul luĭ Martin precupeț de vite. Cealaltă fată era o fetiță palidă de 14 anĭ, care suferia din pruncie de *reumatism*, sfâșierĭ în cliciurĭ, mânĭ și picioare, carĭ erau într'una tot umflate, avea într'una *durerĭ de cap, zvîcnirĭ de inimă*, amețelĭ, se simțea rěu și de oare ce zăcea tot în pat *nu avea apetit*. Groszbauer nu cruța banĭ, numaĭ ca sa'-și poată vindeca fata maĭ tinără, însă nu-ĭ folosia nimic.

Nainte de asta cu 3 anĭ, când fata cea maĭ mare Măria trebuia să se cunune, Groszbauer nu știa nicĭ el pe cine să cheme de mărturie, fără ca să vatăme pe vecinĭ, dintre carĭ fiecare era bucuros mărturie, căcĭ toțĭ îl iubeau pe Grossbauer.

Atuncĭ și-aduse iute aminte de mine și timpul frumos din cătănie când slujisem la olaltă. El zise către soția luĭ, cu care s'a sfătuit, că pe cine vrea de mărturie. „Vechiul meu prietin, învěțătorul trebue să fie mărturie și nime altul. Imi scrise, ca să viu de loc. Acesta a fost un cuget, pe D-zeu care 'i-l-a dat.

„Acesta și nu altul, trebue se fie martorul de cununie“ zise Groszbauer.

Ziua nunteĭ sosise. Oaspețĭ se adunau din toate părțile, preotul ținu în biserică o cuvîntare pătrunzětoare, apoĭ ne duserăm la glasul musiceĭ acasă, unde ne petrecurăm bine la vin, musică și cu dansul.

De odată se făcu o învălmășală. Bětrânul Groszbauer căzu ca de trăznet, ochiĭ îĭ erau închișĭ, tremura în tot corpul seu, ear fața i-se schimonosi cu totul. Musica nu maĭ cânta ospețiĭ de nuntă steteră palizĭ de spaimă, ferestile fură deschise de loc, ear bětrânul Groszbauer fu spălat cu apă și oțet, însă toate erau îndeșert. Muerĭ și fete plângeau și-'șĭ smulgeau părul de desperare, era un lucru, ce-țĭ sfâșia inima, ear eu stăteam loculuĭ fără un pic de sfat. De odată îmi vine un cuget mântuitor, strigaĭ soțieĭ mele: „Oh, de am avea la noĭ acum din *Elsa-Fluidul* luĭ *Feller*, abună seamă că i-ar ajuta sărmanuluĭ nostru prietin! Soția mea caută în buzunar și eată găsește 2 sticluțe; apucaĭ dna din mâna eĭ, frecaĭ cu minunatul Elsa-Fluid aluĭ Feller îngenunchiând lângă uînsul, *capul pieptul întreg* și-ĭ picuraĭ câțiva stropĭ în gură. Bětrânul Groszbauer deschide ochiĭ și începe a șopti: „Maĭ încă! maĭ!“

Groszbauer deschide ochii și șoptește maĭ, încă maĭ!

„Iĭ maĭ dăduĭ 10 stropĭ și Groszbauer se simțĭ maĭ bine, maĭ târziu Groszbauer s'a sculat; toțĭ lăcrămau de bucurie, îl felicitară pe Groszbauer și pe mine. Nunta să urmă ear maĭ departe și erau toțĭ voioșĭ de nou. Oaspeți beură întru sănătatea *producătorului a lui Elsa-Fluid* adecă a luĭ *Eugen Feller, apotecarul din Stubica*. După câteva ore Groszbauer s'a însănătoșat pe deplin. Oaspețiĭ voiau să știe de unde am acest leac minunat „Elsa-Fluid“ și eu le-am spus-o Caporalul Hoffer, bunul meu cunoscut și a luĭ Groszbauer, era tot bolnav, suferea de stomach, de ruperĭ și nu avea apetit, suferia de durerĭ de ficat ear sângele i-se suia în cap, și maĭ avea sfâșierĭ și împunsăturĭ, întrucât a fost lăsat acasă dela miliție, dar nu-ĭ fu maĭ bine nicĭ acasă, avea *colică*, durerĭ de piept, folosia maĭ multe medicamente, despre carĭ citea prin călendare, dar toate erau fără folos.

De-odată citește în Călendar o poveste despre Elsa-Fluidul veritabil al luĭ Feller și despre Elsa-Pilule și-'șĭ comandă îndată dela apotecarul E. V. Feller din Stubica, Kirchengasse nr. 92 (Comitatul Agram) 1 duzină (12 sticluțe) din Elsa-Fluid cu 5 coroane și 6 cutiĭ din purgativele Elsa-Pilule de 4 coroane. Portul l-a plătit bunul farmacist însușĭ. A luat pe zi de 3 orĭ câte 20 stropĭ de Elsa-Fluid într'o finge de lapte dulce și s'a frecat cu picăturĭ curate de Elsa-Fluid de 2 orĭ la zi la stomac, foale și la piept și prin tot locul, pe unde simțea durerĭ; din Pilulele-Elsa înghița de 2 orĭ pe zi câte 4 odată și i-se făcu bine din zi în zi și acum e pe deplin sănětos și recomandă tuturor pentru orĭ-ce durerĭ numaĭ veritabilele „Pilule-Elsa“ și Elsa-Fluidul luĭ Feller.

Acum toțĭ oameniĭ folosesc în satElsa-Fluidul luĭ Feller maĭ ales împotriva arsurilor, *rănilor*, împunsăturilor, a sfâșierilor în organe, împotriva frasuluĭ și a limbricilor la băieți și a *ochilor slabi*. Un om fusese maĭ orb, și după ce în decurs de 6 săptămânĭ s'a folosit de Elsa-Fluidul luĭ Feller amestecat cu apă la spălatul ochilor, acum vede ca și când era tinĕr.

Maĭ departe laudă oameniĭ Elsa-Fluidul luĭ Feller pentru efectul sĕu la pojar scrintirĭ, *durerĭ de piept*, durerĭ de *grumazĭ* și *gât*, la greutățĭ de respirare, la scuipat de sânge, la răguș elĭ, *zgârciurĭ*, sudorĭ de noapte, precum și împotriva de stomach vechĭ, nervositățĭ, îngălbănărĭ, anemie încă am auzit laudând Elsa-Fluidul luĭ Feller și împreună cu PiluleleE-lsa s'au folosit cu succes contra gălbănăriĭ.

Eu însu-mĭ, istorisi maĭ departe învěțătorul, am să mulțumesc Elsa-Fluidul luĭ Feller, că věd bine de oare-ce nainte de ce Hoffer mi-a dat fluidul acesta stam așa de rěu cu ochiĭ, încât abia maĭ vedeam.

Franț Groszbauer a comandat deloc 4 duzine cu 16 cor. din Elsa-Fluidul luĭ Feller din Stubica, și în câteva săptămânĭ se însănătoșă cu totul și fata luĭ maĭ mică, și acum comandă adese câte o duzină cu 5 coroane pentru săracĭ Dintre nuntașĭ și-au comandat foarte mulțĭ Elsa-Fluidul luĭ Feller ba și din Elsa-Pilulele sale pentru purtare și au ajuns la resultate la zgomotul urechilor, la umflăturĭ scrofuloase, la jubre, frigurĭ, influenză, catar, slăbiciunĭ de picioare și mânĭ, la hemoroide, la rîgăiturĭ acre, vomărĭ și maĭ ales contra durerilor de dinți.

Aceasta e istorisirea bětrânuluĭ învěțător, care mi-a împărtășit-o prietenul meu. Să înțelege că și eu mĭ-am comandat de loc din Elsa-Fluidul luĭ Felle 24 de sticle cu 8 coroane și 60 filerĭ, apoĭ 36 sticle cu 12 cor. 40 filerĭ și Elsa-Fluidul m'a vindecat. Mi-a ajutat împotriva sfâșierilor pricinuite de răceală, ba tuturor contra tuturor boalelor, carĭ se iviau la casă. Andreĭ Samweber a folosit Elsa-Fluidul luĭ contra *durerilor de dinți*, de cap și junghiurĭ în mânĭ și picioare și i-a ajutat, copiiĭ i-s'au însănătoșat, Franț Goldschmied și soția luĭ au scăpat prin el de durerea de stomac, Andreĭ Hey folosește Elsa-Fluidul contra tuturor boalelor. Anton Goldschmied îl folosește contra durerilor de cap, Mihaĭ Eichard avea un copil maĭ mort decât viu, decând i-a dat Elsa-Fluidul luĭ Feller în lapte e sănătos ca aluna, Savu Heidinger nu maĭ putea de durere de dinți Elsa-Fluidul luĭ Feller i-a ajutat îndată, Anton Kahlbach și Ioan Berttol laudă Elsa-Fluidul și Elsa-Pilulele pentru stomac, ear Elisaveta Ströli a scăpat de durerĭ de inimă cu ajutorul Elsa-Fluidul luĭ Feller,

Și ceĭ sănătoșĭ se folosesc la spălat de Elsa-Fluidul luĭ Feller, sund sigur, ca toțĭ îmi vor fi mulțumitorĭ, carĭ vor comanda Elsa-Fluidul meu. Numaĭ să se apere toțĭ de falsificărĭ și să comande de a dreptul din *Stubica* și să se scrie adresa curat la:

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica

Kirchengasse Nr. 92. (Comitatul Agram.)

Vecinii a căror nume și pronume l-am scris d-luĭ apotecar Feller trăiesc toțĭ în Tarján și pot aděveri cu toțiĭ ce mult le-a folosit Elsa-Fluidul luĭ Feller și cum sunt de îndestuliți cu el.

Veritabilul luĭ Feller „Elsa-Fluid“ (Fluidul-Feller estras de plante, de miros plăcut, cu marca „Elsa“.

Atât pe descrierea moduluĭ de folosire, cât și pe fiecare sticlă trebue să poarte marca aci alăturată, cu numele „Elsa“ și subscrierea „Feller“. La expozițiile din Paris, Roma, Londra, Nizza și Berlin „Elsa-Fluid“ a fost decorată cu medalia de aur. Comandați „Elsa-Fluid“ cu rambursă postală și prin alăturarea costuluĭ. Costă

Cu ambalagiu și porto postal, cum și descrierea moduluĭ de folosire.

12	Sticle sau	6	Sticle duple	5	Cor.	—	fil.
24	„ „	12	„	8	„	60	„
36	„ „	18	„	12	„	40	„
48	„ „	24	„	16	„	—	„
60	„ „	30	„	20	„	—	„

Gratuit primește fiecare cumpărător a unei duzine nouĕ, o sticlă pe de-asupra. Să ne ferim de contrafacerĭ. Numaĭ „Elsa-Fluidul“ e veritabil. Dacă o scrisoare s'ar perde, să scriem recomandat.

Maĭ recomandăm: Pillulele de Rabarber „Elsa“ ale luĭ Feller.

Aperitivul maĭ bun, eftin și probat, care influențează repede, fără durerĭ, promovând curățirea sângeluĭ, mistuirea, mulcomind durerile la cele maĭ multe bolĭ de stomac și ale organelor de mistuire. Un pachet (6 cutiĭ) cu îndrumărĭ de folosință costă ***4 coroane.***

„Rane pricinuite prin ardere, le vindecă în timpul scurt de 4 ciasurĭ fluidul „Elsa“

Scrie la 2/II 1902.

Kaotz Ioan, Mramorac (com. Timișului.)

Cine dorește să primească „Elsa-Fluid“ cum și „Pilulele-Elsa“ de Feller se comande la:

EUGEN V. FELLER

861 9— liferantul Alteței Sale prințului Filip de Bourbon

farmacist în Stubica, strada Bisericeĭ Nr. 92, (Comitatul Agram.)

Depositul principal în Budapesta: la farmacia Iosif de Török, Király-uteza 12, Dr. Eggers „Reichs-Palatin“, farmacist, Váczi-körut 17 și la farmacia Béla Zoltán, V., Szabadság-tér. In Arad se capětă la farmacia Iulius Tábor și Kelemen v. Földes.

„Renumitul D-Tale fluid „Elsa“ în adevěr folsește la toate boalele interne. Pe mine într'o noapte m'a lecuit de grozave durerĭ de picioare.“

Scrie la 10/XI. 1902.

Ioan Majlik, forestier Gàcs (com. Nograd.)

293—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi-kivonat.

A m.-radnai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Dr. Moráriu Valér m.-radnai lakos végrehajtatónak Dubestyán Iuon odvosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 840 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. jbiróság területén levő az odvosi 127. sz. tjkvben A. I. 1—6 rsz. 260—161, 831, 1050 1271, 1611 és 1828 hrzi sz. a. felvett ingatlanokra és utána járó A. I. 7. rsz. a. erdő és legelő illetőségre az arverést 878 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi április hó 3-ik napján d. e. 9 órakor** Odvos községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 87 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényczikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

M.-Radna, 1903. január hó 19-én.

A m.-radnai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Polgár, kir. albiró.

897 1—1

O casă frumoasă

Impreunată cu intr. de 800 st. □, la drumul mare, în locul cel mai frumos din comună! potrivită pentru orĭ-ce și mai ales de către pentru proprietari de vie, constătătoare din 4 chilii frumos decorate și padimentate, cuină, 2 cămări, 2 pivnițe, fântână în curte, grajduri pentru vite și cocini, intravilanu, ridicat cu vie, altoaie de patru ani. Se află de vênzare în *Cuvin* p. u. Gyorok, comit. Arad. Prețul 4000 cor. Doritorii să se adreseze la *Achim Bradin* a lui Mitru.

889 3—3

Hotel „VAS“

cu restaurant și berărie.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsesc cu prețul cel mai avantagios *mâncărĭ de casă, vin escelent* și *bere Dreher*. Un prânz de 3 plese 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispositie, pentru orĭ-ce tren care sosește sau pleacă, *omnibus* sau *trăsură*.

Prețul camerelor este, dela 1 cor 60 fil. în sus.

Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă prețiosul sprigin.

685 22— Cu deosebită stimă

Văduva Duffner Jozsef.

Căile ferate Ungare.

Mersul trenurilor.

În vigoare dela 1 Octomvrie 1902.

Pleacă din Arad:		Sosește la Arad:	
Spre Budapesta.		**Dela Budapesta.**	
De persoane dim.	5 [illegible]	Dela Szolnok mixt	9 00
Accelerat dim.	8 18	Accelerat dim.	1 51
De persoane dim.	11 20	De persoane d. a.	3 32
Accelerat d. a.	4 21	Accelerat	7 11
Mixt d. a.	4 45	De persoane dim.	9 10
De persoane	9 35	De persoane dim.	6 05
Spre Ardeal.		**Dinspre Ardeal.**	
Accelerat d. a	12 11	Dela Soborșin de[illegible]	
De persoane până la Soborșin d. a.	2 04	[illegible]	6 [illegible]
De persoane d. a.	4 07	De persoane dim.	10 [illegible]
Mixt până la Radna	7 23	Accelerat d. a	4 [illegible]
De persoane dim.	6 35	Dela Radna d. a.	2 36
		De persoane	8 [illegible]7
Spre Seghedin.		**Dela Seghedin.**	
Mixt dim	7 10	De persoane dim.	8 35
De persoane d a	4 11	Mixt	7 0[illegible]
Spre Timișoara.		**Dela Timișoara.**	
De persoane dim.	6 15	Mixt dim.	10 4[illegible]
De persoane dim.	1 56	De persoane d. a	3 4[illegible]
Mixt d. a	5 03	De persoane	10 5[illegible]
Spre Brad.		**Dela Brad.**	
De persoane dim.	6 25	De persoane dela Gurahonț-Iosașh.	8 0[illegible]
Mixt d a.	12 06	Mixt d. a.	11 0[illegible]
De persoane până la Gurahonț-Iosașh.	4 30	De persoane	6[illegible]

NOTA. Cifrele grase de lângă óre insemnează nóptea

Tipografia „Tribuna Poporului“, Aurel Popovicin-Barcianu.